

Nr 125

Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter på tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1972/73 avseende konjunkturstimulerande åtgärder, m. m.; given Stockholms slott den 20 oktober 1972.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Enligt Vårt nådiga beslut:

GUSTAF ADOLF

G.E. STRÄNG

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen redovisas de ytterligare sysselsättningsfrämjande åtgärder som regeringen ansett erforderliga. Sammanlagt uppgår utgifterna härför till drygt 1,5 miljarder kr., varav inemot 1,2 miljarder kr. begärs som anslag på tilläggsstat I för innevarande budgetår. Huvudparten av anslagsbehovet, ca 900 milj. kr., avser utökade beredskapsarbeten. Vidare begärs medel bl. a. för utökade arkivarbeten med 50 milj. kr. samt för miljövårdande åtgärder inom industrin med 100 milj. kr. Vidare föreslås i propositionen ett 30-procentigt skatteavdrag för maskininvesteringar under tiden den 1 november 1972—den 30 juni 1973 och ett 10-procentigt skatteavdrag för industrins byggande under samma tid. Kungl. Maj:ts rätt att medge tillfällig nedsättning av energiskatten föreslås förlängd att gälla under år 1973. Avgiftsuttaget till ATP föreslås för år 1973 bibehållas på nuvarande nivå. Förslag om ett väsentligt utökat stöd till industrins forsknings- och utvecklingsarbete aviseras.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet på Stockholms slott den 20 oktober 1972.

Närvarande: statsministern PALME, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, JOHANSSON, ASPLING, NILSSON, LUNDKVIST, GEIJER, MYRDAL, ODHNOFF, MOBERG, BENGTSSON, NORLING, LÖFBERG, LIDBOM, FELDT.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sträng, anför efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter.

De medelsbehov utöver gällande riksstat som nu kan överblickas uppgår till i runt tal 1 640 milj. kr. I särskilda propositioner har tidigare redovisats frågan om utgifter för kapitaltillskott till Statsföretag AB för teckning av aktier i Norrbottens Järnverk AB (prop. 1972: 117) samt behovet av medelstillskott för bidrag till anordnande av vissa institutioner för psykiskt utvecklingsstörda och för bidrag till viss hälso- och sjukvård (prop. 1972: 104). Sammanlagt har för dessa ändamål begärts 84 milj. kr. på tilläggsstat I till riksstaten för innevarande budgetår. Senare denna dag begärs i proposition angående utgifter på tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1972/73 anslag under skilda huvudtitlar om tillhoppa ca 344 milj. kr. (prop. 1972: 130). Vidare kommer chefen för handelsdepartementet senare denna dag att i en proposition angående försörjningsberedskapen på beklädnadsområdet m. m. (prop. 1972: 127) föreslå att 47 milj. kr. begärs på tilläggsstat I.

I förevarande proposition begärs anslag på tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1972/73 avseende konjunkturstimulerande åtgärder med sammanlagt 1 165 milj. kr. Jag vill i detta sammanhang erinra om att kostnaderna för vissa åtgärder som vidtagits för att skapa flera arbetstillfällen inte leder till behov av anslag på tilläggsstat. Detta gäller sålunda för åtgärder vilkas utgifter belastar förslagsanslag. I första hand kan nämnas en i förhållande till riksstaten beräknad ökad kostnad på ca 80 milj. kr. för arbetsmarknadsutbildning och ca 50 milj. kr. för bidrag till kommunala avloppsreningsverk. Vidare kan ytterligare kostnader till ett belopp om 250 milj. kr. beräknas inträffa på begränsade anslag utan att ett omedelbart behov av nya anslag framträder. Detta gäller bl. a. vissa byggnadsinvesteringar inom affärsverken och övrigt statligt byggande. Sammanlagt kan sålunda kostnaderna för ökningen av de sysselsättningsstimulerande insatserna anges till drygt 1 500 milj. kr.

Underskottet på statsbudgeten för budgetåret 1972/73 kan, med hänsyn till nu kända utgiftsanspråk och vid de bedömningar om statsinkomsternas utveckling som riksrevisionsverket gjort, beräknas till i runt

tal 6,5 miljarder kr. I förhållande till riksstaten är det en saldotsämring på mer än 3 miljarder kr. Utgifterna kan förutses bli inemot 2 miljarder kr. större än enligt riksstaten, huvudsakligen som en följd av de ökade sysselsättningsstimulerande åtgärderna. Vidare kan statsinkomsterna beräknas bli ca 1,2 miljarder kr. lägre än vad som togs upp i riksstaten, bl. a. mot bakgrunden av storleken på det skatteinflöde som skett sedan i våras och det numera kända taxeringsutfallet för år 1971.

Jag övergår nu till att redovisa de konjunkturstimulerande åtgärder som regeringen ansett erforderliga. Som en bakgrund härtill lämnar jag en översiktlig redogörelse för den ekonomiska utvecklingen.

De stora industriländernas ekonomier har under 1972 i huvudsak utvecklats efter de linjer som allmänt förutsågs vid ingången av året. Den amerikanska ekonomin har sålunda karakteriserats av snabb expansion inom nästan alla sektorer och en återhämtning har inletts i Japan. I Väst-europa har konjunkturtendenserna i de olika länderna till skillnad från 1971 antagit en mera enhetlig karaktär. För Storbritanniens del har stimulansåtgärderna från i våras bidragit till att man nu har en klar uppgång i produktionstillväxten och i Frankrike har expansionen fortsatt i hög och jämn takt. Däremot har konjunkturförbättringen i Västtyskland — liksom i Italien — gått långsammare, vilket haft en dämpande inverkan på utvecklingen i bl. a. Nederländerna och Belgien. I våra nordiska grannländer har efter hand en viss aktivitetsökning gjort sig gällande. Totalt sett är sålunda konjunkturen i Västeuropa klart på väg uppåt. Utvecklingen hittills i år har dock i flera länder gått trögt, inte minst vad gäller industri- och lagerinvesteringarna. I stället är det främst den privata konsumtionen, bostadsbyggandet och de offentliga utgifterna som varit pådrivande. Nu förefaller dock en ökning även av industriinvesteringarna vara i gång.

Trots det i många länder fortfarande relativt dämpade efterfrågeläget har prisstegringstakten varit hög. I de västeuropeiska länderna har konsumentpriserna nästan genomgående stigit med mer än 6 % under den senaste 12-månadersperioden.

En klar ökning av produktionen och efterfrågan i Sverige 1972 angavs i finansplanen som den mest sannolika utvecklingen.

Utvecklingen under årets första kvartal, som i stora drag kunde överblickas när kompletteringspropositionen utarbetades, låg väl i linje med dessa förväntningar. Den privata konsumtionen var väl hävdad samtidigt som exporten ökade påtagligt. Bedömningen i kompletteringspropositionen blev i huvuddrag densamma som i finansplanen. Samtidigt framhölls emellertid att beredskapen måste hållas hög om den fortsatta konjunkturförbättringen mot förmodan skulle låta vänta på sig. Arbetsmarknadspolitiken borde därför utformas så att en hög beredskap hölls för ingripande i huvudsak efter de linjer som följts tidigare under konjunkturdämpningen.

Efterfrågans utveckling under andra kvartalet motsvarade inte helt de gjorda förhandsbedömningarna. Den i finansplanen gjorda förutsättningen om en återgång av hushållssektorns sparande till ett mera normalt mönster synes icke ha inträffat utan den privata konsumtionen uppvisade en svag utveckling. Även för exporten inträffade ett — som det nu förefaller — tillfälligt uppehåll i volymuppgången. Industriproduktionen låg emellertid klart högre än i föregående kvartal. Totalt sett förefaller vidare byggnadsverksamheten att ha ökat i volym under första halvåret. På arbetsmarknaden kännetecknas läget fram till mitten av 1972 av en viss tendens till förbättring. Denna förbättring tog sig bl. a. uttryck i en viss minskning av arbetslösheten, om hänsyn tas till det normala säsongmönstret.

Den positiva utvecklingen på arbetsmarknaden bröts emellertid i augusti—september. Arbetslösheten steg under dessa månader väsentligt kraftigare än vad som är säsongmässigt normalt. Byggnadsverksamheten föreföll allmänt sett ha kommit in i en svagare utveckling än under första halvåret. Industriproduktionens ökning under dessa månader synes vidare ha varit måttlig. Däremot finns det ingenting som tyder på att den ökade arbetslösheten skulle kunna återföras på en försvagning av exporten under tredje kvartalet.

Utvecklingen på arbetsmarknaden motiverade att regeringen under augusti och september vidtog en rad åtgärder för att stimulera sysselsättningen. Den höga beredskapen inom arbetsmarknadspolitiken gjorde det möjligt att snabbt sätta in omfattande åtgärder på en rad områden. Med hänsyn till den förutsedda utvecklingen inom byggnadsbranschen hade regeringen redan i maj och juni beslutat om särskilda åtgärder för att trygga sysselsättningen inom denna bransch under det kommande vinterhalvåret.

Ser man till utvecklingen under hela året 1972 såvitt denna nu kan bedömas kommer exporten att i stort sett motsvara förväntningarna, medan däremot efterfrågan inom landet utvecklas svagare än väntat. Exportvolymen beräknas åter stiga förhållandevis snabbt under andra halvåret 1972. Detta innebär att exporten under hela året 1972 kan beräknas öka i stort sett enligt de bedömningar som redovisades i kompletteringspropositionen, trots att verkstadsexporten under inverkan av den tröga investeringskonjunkturen i avsättningsländerna utvecklats svagare än väntat.

Inom landet har efterfrågan stigit mindre än beräknat främst vad gäller den privata konsumtionen och byggnadsinvesteringarna. Vidare har lagcrinvesteringarna sjunkit mera än förutsett. För den privata konsumtionens del finns det numera anledning att räkna med en något svagare tillväxt för hela 1972 än som förutsattes i den reviderade finansplanen. Utvecklingen tyder såsom tidigare nämnts på en endast obetydlig tillbakagång av hushållens sparkvot efter den kraftiga uppgång för

denna som inträffade 1971. Även investeringarna väntas öka mindre än förutsett. Maskininvesteringarna beräknas stiga tämligen kraftigt medan uppgången för byggnadsinvesteringarna beräknas bli begränsad. Den förhållandevis svaga utvecklingen av byggnadsinvesteringarna beror främst på minskade bostadsinvesteringar och dämpade kommunala investeringar. Industriinvesteringarna har utvecklats relativt gynnsamt under 1972 liksom under 1971. Detta förklaras sannolikt till stor del av de ekonomisk-politiska åtgärder som har vidtagits för att stimulera industriinvesteringarna. I annat fall hade det inte varit uppseendeväckande om industriinvesteringarna stagnerat i likhet med vad som skedde under föregående lågkonjunktur eller t. o. m. minskat som fallet var i många länder under den senaste konjunkturdämpningen.

Lagerinvesteringarna synes jämfört med 1971 få en avsevärt mindre tillbakagång 1972 men denna nedgång torde likväl bli större än beräknat. Det är främst inom handeln samt inom industrins råvaruförråd som en vikande lagerutveckling hållit i sig längre än väntat.

Med denna utveckling av den inhemska efterfrågan är det inte förvånande att även importen under 1972 utvecklas i något långsammare takt än man tidigare trott. Handelsbalansen väntas under sådana omständigheter bli ytterligare förstärkt och bytesbalansen kan komma att visa ett överskott även under 1972.

Konjunkturbarometern för september tyder på att en förbättring av industrikonjunkturen är på väg. Under sista kvartalet 1972 väntas en ytterligare ökning av orderingången för industrin. Produktionsvolymen beräknas vidare öka och andelen företag med stora färdigvarulager avta. Produktionsuppgången medför enligt barometern att minskningen i sysselsättningen för arbetare troligtvis upphör under fjärde kvartalet 1972. Antalet obesatta platser har ännu inte visat något tecken till ökning. Den totala arbetskraftsefterfrågan, speglad i antalet nyanmälda platser vid arbetsförmedlingarna, synes dock ha passerat en nedre vändpunkt och nu vara i stigande. Utvecklingen under de närmaste månaderna torde komma att påverkas även av de arbetsmarknadspolitiska åtgärder som vidtagits.

De internationella konjunkturutsikterna det närmaste året framstår nu som gynnsamma. I Förenta staterna väntas en fortsatt snabb tillväxt och återhämtningen förutses gå vidare i Västeuropa och Japan. För Västeuropas del gäller frågan i första hand i vilken takt expansionen fortsätter i de länder där en uppgång redan inletts. Mot bakgrund av konjunkturutvecklingen den senaste tiden i flera länder kan lager- och industriinvesteringar väntas spela en allt mer framträdande roll i uppsvinget.

Den privata konsumtionen beräknas kvarstå som expansionsfaktor medan däremot bostadsbyggandet kan väntas uppvisa en svagare tillväxt än tidigare. Den ekonomiska politiken har i flera länder alltjämt

en expansiv inriktning. Även om arbetslösheten fortfarande allmänt sett är hög, torde omsorgen om prisstabiliteten medföra att restriktiva snarare än expansiva ekonomisk-politiska åtgärder kan väntas det kommande året. Detta kan gälla framför allt i Västtyskland. Återhämtningen verkar dock bli av sådan styrka att sådana åtgärder inte torde innebära någon risk för att återhämtningen avbryts. Å andra sidan finns det anledning att räkna med att restriktiva åtgärder kommer att snabbt sättas in om konjunkturuppgången visar tecken till att övergå i överhettning.

Med dessa utsikter för den internationella ekonomiska utvecklingen finns för Sveriges del förutsättningar för en tillfredsställande exporttillväxt 1973. En speciell omständighet som bidrar härtill är att EEC-tullarna på flertalet svenska industrivaror kommer att sänkas med 20 % den 1 april 1973 och med ytterligare 20 % årsskiftet 1973—1974. Dessa gynnsamma förutsättningar för exporten kan väntas bidra till en fortsatt stigande utveckling av industrins investeringar. Tendenser härtill har redan kommit till uttryck i de av industriföretagen redovisade investeringsplanerna.

För den privata konsumtionen finns det särskilda skäl att vänta en förhållandevis betydande volymökning år 1973. Hushållen kommer nämligen att under 1973 få en väsentlig skattelättnad. Den av årets vårriksdag beslutade skattereformen medför en lindring av den direkta statliga skatten med mellan 2 och 2,5 miljarder kr. Härtill kommer att de kvarskatter som skall inbetalas 1973 beräknas bli närmare 1 miljard kr. lägre än 1972. En nedgång i preliminärskatteuttaget utöver vad som tidigare angetts tillkommer som följd av att skattetabellerna justeras. Effekten härav har uppskattats till 600 milj. kr. 1973. Vidare blir den föregående skattereformens inverkan i sänkande riktning på B-skattebetalarnas inbetalningar av preliminärskatt effektiv fr. o. m. 1973. Det sammantagna resultatet av dessa åtgärder blir att skatteinbetalningarna påverkas i nedåtgående riktning med drygt 4 miljarder kr. Härtill kommer att kommunalskatterna kan beräknas stiga förhållandevis obetydligt jämfört med 1972 eller med ett ca 1 miljard kr. lägre belopp än vad kommunalskatterna har stigit med under senare år. Hushållens disponibla inkomster kan sålunda med hänsyn till dessa omständigheter beräknas stiga förhållandevis starkt år 1973. De ovanligt stora skatteåterbäringarna i december 1972 — ca 1,4 miljarder kr. högre än föregående år — kan förväntas få en stimulerande effekt på hushållens efterfrågan också 1973.

Även lagerutvecklingen kan under 1973 väntas komma in i en mera expansiv konjunkturfas. I synnerhet kan exportens och den privata konsumtionens expansiva utveckling väntas bidra härtill. Bostadsbyggandet och de kommunala investeringarna kan av nuvarande planer att döma komma att representera svagare inslag i den inhemska efterfrågutveck-

lingen. Det finns emellertid anledning att räkna med en ökad tillförsikt i den kommunala planeringen sedan kommunerna bättre kunnat överblicka sitt finansiella läge och sina ekonomiska utsikter för år 1973. Utvecklingen på det kommunala verksamhetsområdet måste emellertid följas med noggrann uppmärksamhet.

En genomgång av olika efterfrågefaktorerens utvecklingstendenser tyder sammanfattningsvis på att den totala produktionen år 1973 kan väntas stiga i en takt som väl ansluter till en normal utveckling.

Som jag redovisat i det föregående har produktionsutvecklingen under 1972 hittills varit relativt svag. Den har dock tillsammans med de vidtagna ekonomisk-politiska åtgärderna varit tillräcklig för att möjliggöra att antalet sysselsatta på arbetsmarknaden har fortsatt att ligga på en mycket hög nivå. Under de tre första kvartalen 1972 har sålunda antalet sysselsatta i genomsnitt uppgått till samma antal som i fjol eller drygt 3 860 000 personer. Motsvarande tal högkonjunkturåret 1970 var 3 845 000 sysselsatta. Samtidigt med att sysselsättningen har kunnat hållas på en hög nivå har utbudet av arbetskraft fortsatt att öka. Antalet personer i arbetskraften har sålunda stigit även under 1972. Detta ökade arbetskraftsutbud förklarar varför arbetslösheten, trots att sysselsättningen kunnat väl hävdas, har fortsatt att ligga kvar på en hög nivå. Den ökade arbetslösheten har i första hand drabbat de nytillträdande grupperna på arbetsmarknaden, dvs. gifta kvinnor och ungdomar.

När det däremot gäller arbetslösheten bland de mer etablerade på arbetsmarknaden, som närmast kan mätas genom antalet arbetslöshetsförsäkrade arbetslösa, har någon motsvarande uppgång inte noterats. Arbetslösheten för dessa grupper ligger på en nivå som torde komma att motsvara ett årsgenomsnitt på omkring 2 %, dvs. samma nivå som förra året.

Trots de nämnda svårigheterna för nytillträdande arbetssökande har sysselsättningen för gifta kvinnor kunnat öka från 50,1 % under tredje kvartalet 1970 — med den starka efterfrågan på arbetskraft som då rådde — till 52,6 % av totala antalet gifta kvinnor under tredje kvartalet i år. Den ökade arbetslösheten bland kvinnor är alltså inte uttryck för minskade sysselsättningsmöjligheter utan ett resultat av att antalet gifta kvinnor som söker sig ut på arbetsmarknaden har fortsatt att växa i snabb takt.

När det däremot gäller ungdomarna i åldern 16—24 år har någon motsvarande ökning av sysselsättningsmöjligheterna inte skett och antalet arbetslösa ligger högre än förra året. De genomsnittliga arbetslöshetstiderna för ungdomarna är dock lägre än för andra grupper. Utvecklingen av ungdomens arbetsmarknadssituation präglas i första hand av den konjunkturrellt betingade nedgången i nyrekryteringen. Denna har kommit att sammanfalla med ett dämpat eller minskat till-

träde till fortsatt utbildning. Förklaringen härtill är främst att utbildningen vid de fria fakulteterna, som svarade för merparten av den starka expansionen under 1960-talet, inte längre erbjuder lika goda framtidsutsikter på arbetsmarknaden.

Utvecklingen under året har såsom jag tidigare framhållit motiverat att regeringen under sommaren och hösten har vidtagit en rad åtgärder vilka nu redovisas för riksdagen. Härutöver föreläggs riksdagen i denna proposition ytterligare förslag. Den inriktning av politiken som jag angav i den reviderade finansplanen bör alltså vara vägledande vid valet av åtgärder. Således bör åtgärderna inriktas på att främja näringslivets investeringar, att stimulera arbetskraftens rörlighet och att med punktvisa insatser hjälpa de grupper som drabbas av arbetslösheten.

När det gäller näringslivets investeringar stimuleras dessa genom en rad åtgärder. Industrins investeringsfonder för investeringar i byggnader har genom beslut av regeringen i maj 1972 i praktiken släppts fria. Genom beslut i augusti 1972 utvidgades möjligheterna att använda investeringsfonderna till att gälla företag även i andra branscher. Dessa beslut avsåg finansieringen av nedlagda kostnader fram till utgången av april 1973. Regeringen har nu beslutat att dessa frisläpp skall förlängas till utgången av juni 1973. Investeringsfondernas användning i stödområdet kommer liksom hittills att ske utan tidsbegränsning och avse även maskininvesteringar. Fondutnyttjande på dessa villkor får tills vidare ske även i Borås- och Eskilstunaregionerna.

Ett tjugoprocentigt skatteavdrag för företagens investeringar i maskiner och andra inventarier infördes 1971 och har gällt även under 1972. Förslag läggs nu fram om en förhöjning och förlängning av detta avdrag. Sålunda föreslås avdraget utgå med 30 % för maskiner och inventarier beställda under tiden den 1 november 1972—den 30 juni 1973 och som levereras senast före utgången av år 1974.

I syfte att ytterligare stimulera industrins byggnadsinvesteringar och att under år 1973 åstadkomma en tidigareläggning av sådant byggande, föreslås införandet av ett särskilt, tillfälligt skatteavdrag. Avdraget, som bör utgå med 10 %, föreslås avse byggnadsprojekt som sätts i gång under tiden den 1 november 1972—den 30 juni 1973 och avse kostnader som läggs ned fr. o. m. den 1 november 1972 fram till utgången av år 1973. Skatteavdraget bör även avse investeringar i jordbrukets ekonomibyggnader.

Vidare läggs förslag fram om en förlängning under 1973 av Kungl. Maj:ts rätt att medge tillfällig nedsättning av energiskatten.

För att mer långsiktigt stödja den svenska industrins utvecklingsförmåga och förnyelse har regeringen beslutat att ytterligare stimulera forsknings- och utvecklingsarbete inom industrin. Avsikten är att till 1973 års vårriksdag lägga fram förslag såväl om ett generellt extra

skatteavdrag i detta syfte som ett utökat direkt stöd till forsknings- och utvecklingsarbete inom industrin.

För att främja industrins export har regeringen vidare beslutat att vidta särskilda åtgärder för att öka svenska företags möjligheter att i speciella fall lämna krediter för exportleveranser. En närmare prövning av formerna härför pågår f. n. inom berörda departement.

Vad gäller betingelserna för industrins utbyggnad vill jag också erinra om att denna sektor beretts ett ökat utrymme på kapitalmarknaden. I samma riktning verkar också det förslag som nu läggs fram om ytterligare stödinsatser för industrins miljövårdsinvesteringar.

I fråga om investeringar inom andra områden av näringslivet än industrin har under år 1972 till slutet av oktober byggnadstillstånd lämnats för s. k. oprioriterat byggande till ett värde av inemot 1,6 miljarder kr. I september beslöt regeringen att temporärt avskaffa begränsningarna för flertalet sådana byggen i år.

Jag vill i detta sammanhang också ta upp frågan om avgiftsuttaget för den allmänna tilläggs pensioneringen. I avvaktan på ställningstagande till dels den långsiktiga utvecklingen av ATP-avgiften och dels föreliggande förslag om arbetsgivarfinansiering av vissa sociala reformer, föreslås avgiftsuttaget till ATP under år 1973 bibehållas på nuvarande nivå, dvs. 10,5 %. Regeringens förslag i förstnämnda frågor kommer att redovisas till 1973 års vårriksdag.

En huvudlinje i arbetsmarknadspolitiken har varit att förbereda arbetsmarknaden för en kommande konjunkturuppgång. I detta läge är det angeläget att se till att brist på i första hand utbildad arbetskraft inte kommer att lägga hinder i vägen för den expansion av produktionen som då blir naturlig. Mot den bakgrunden är arbetsmarknadsutbildningen av stor betydelse. Denna har nu ytterligare vidgats och kommer att ha en kapacitet på ca 60 000 elever vilket innebär att ca 130 000 elever kommer att ha genomgått sådan utbildning i år. Av de personer som avslutat arbetsmarknadsutbildning under den senaste redovisade tolv månadersperioden var 47 % kvinnor.

Behovet av personalförstärkning och vidareutbildning inom vårdsektorn har påtalats vid skilda tillfällen. Regeringen kommer därför att i samråd med kommunförbunden vidta särskilda insatser för utbildning inom vårdsektorn.

Även när det gäller ungdomsarbetslösheten har särskilda insatser bedömts nödvändiga.

Regeringen har sålunda beslutat föreslå ett särskilt tillfälligt utbildningsstöd till företag som anställer och utbildar ungdomar och andra som är arbetslösa på grund av otillräcklig utbildning och med bristfällig förankring på arbetsmarknaden. Stödet utgår med 5 kr. per timme.

I syfte att underlätta ungdomens utträde i arbetslivet har vidare möj-

ligheter öppnats för 18- och 19-åringar att genomgå en särskild arbetsmarknadskurs med praktik.

Arbetsförmedlingen har förstärkts med 100 tjänster samt därutöver med särskild personal för att under vintern bistå arbetslös ungdom.

Arbetsmarknadsstyrelsen har redan igång särskilda program för arbetslös ungdom. Regeringen har nu uppdragit åt arbetsmarknadsstyrelsen att inom ramen för beredskapsarbetena i samarbete med berörda myndigheter och verk anordna lämpliga tillfälliga praktikarbeten inom den statliga sektorn. Vidare har regeringen uppdragit åt arbetsmarknadsstyrelsen att i samråd med kommunerna genomföra ytterligare beredskapsarbeten med speciell inriktning på att skapa sysselsättning för arbetslös ungdom. Inom inrikesdepartementet har sedan en tid pågått ett arbete med en bred genomgång av ungdomens situation på arbetsmarknaden. Resultatet av detta arbete kommer att läggas fram inom kort.

Beredskapsarbetena spelar en viktig roll i regeringens sysselsättningspolitik. En väsentlig expansion av beredskapsarbetena har skett och förslag läggs nu fram om den erforderliga medelsanvisningen. Sammanlagt begärs nu 900 milj. kr. för detta ändamål. De punktvisa insatserna i form av beredskapsarbeten har i väsentlig utsträckning avsett byggnads- och anläggningsarbeten. Jag vill även här peka på de betydande insatser som görs inom vägområdet. Vid sidan av byggnads- och anläggningsverksamheten görs insatser i form av beredskapsarbeten bl. a. inom naturvården. För att förbättra sysselsättningsmöjligheterna för bl. a. tjänstemän föreslås en tillfällig utökning av antalet platser för arkivarbetare med 3 000, varav ca 2 000 beräknas bli utnyttjade av kvinnlig arbetskraft.

En stor del av beredskapsarbetena avser kommunala investeringar. Bidragen till dessa föreslås för tiden den 1 september 1972—den 30 april 1973 höjas till 50 %. I detta sammanhang kan nämnas att förhöjda statsbidrag för kommunala miljövårdsinvesteringar har utgått under första halvåret 1972. Liknande förmåner föreslås nu gälla för tiden den 1 september 1972—den 30 april 1973.

För att underlätta finansieringen av kommunernas investeringar har regeringen beslutat medverka till att kommunerna bereds ett ökat låneutrymme i förhållande till tidigare år med 500 milj. kr. En annan åtgärd som har vidtagits för att underlätta finansieringen av kommunala investeringar är tidigareläggningen av utbetalningarna av barnstugelån.

Bostadsbyggandet har under 1972 visat en vikande tendens på grund av svagare efterfrågan på nya lägenheter. Detta gäller flerfamiljshus. I fråga om småhusbyggande kan däremot en klar uppgång noteras. Mot den bakgrunden har det bedömts angeläget att vidta åtgärder för att släppa fram ett så omfattande byggande av småhus — såväl statligt som privat finansierade — som möjligt. På längre sikt torde det dock knappast vara möjligt att upprätthålla en nyproduktion inom bostadsbyg-

gandet av den omfattning vi haft under den senaste 5-årsperioden. Det är då angeläget att en del av de resurser som frigörs kan utnyttjas för sanering av det äldre bostadsbeståndet. Chefen för inrikesdepartementet kommer senare att anmäla förslag om att genom förbättringslån stimulera saneringsverksamheten. Redan tidigare har regeringen fattat beslut om beredskapsarbeten i samma syfte.

Särskilda åtgärder har även vidtagits för att expandera det statliga byggandet. Sålunda har byggnadsobjekt till ett värde av ca 300 milj. kr. tidigarelagts. Regeringen har vidare beslutat tidigarelägga vissa åtgärder i syfte att förbättra arbetsmiljön på statliga arbetsplatser.

I detta sammanhang vill jag även nämna att regeringen medgivit tidigareläggning av ett antal sjukhusbyggen.

De åtgärder som här redovisats kommer att få en sådan omfattning att den samlade effekten tillsammans med den pågående konjunkturuppgången torde medföra en successiv förbättring av sysselsättningsläget första halvåret 1973.

Som jag tidigare redovisat är konjunkturutvecklingen på väg uppåt. Utsikterna för det framförliggande året pekar mot en klar uppgång. Risken för att denna uppgång leder till en överhettning får inte förbises. En huvuduppgift för den ekonomiska politiken måste i detta läge vara att med bibehållen flexibilitet slå vakt om sysselsättning, prisutveckling och utrikesbalans. Behov av ytterligare selektiva sysselsättningsåtgärder föreligger ännu. De förslag härom som nu läggs fram har utformats med sikte på att snabbt kunna dras ned om läget så skulle påkalla. Sammantagna representerar de föreslagna åtgärderna betydande anspråk på statens budget. Som jag redovisat tidigare beräknas nu underskottet i budgeten innevarande budgetår stiga till ca 6,5 miljarder kr. De anspråk på samhällsekonomi, som ett statligt lånebehov av denna omfattning ställer, ter sig acceptabla i nuvarande konjunkturförhållanden. Eftersom man bör undvika att i ett expansivt konjunkturläge behöva tillgripa en drastisk kreditpolitik sätts bestämda gränser för budgetunderskottets storlek.

De framställningar till riksdagen som Kungl. Maj:t beslutar om denna dag tas in i dagens statsrådsprotokoll över justitie-, försvars-, social-, kommunikations-, finans-, utbildnings-, jordbruks-, handels- och inrikesärenden. Utdrag av dessa protokoll bör biläggas denna proposition som *bilagor 1—9*. En sammanställning över de av Kungl. Maj:t i denna proposition begärda anslagen torde få bifogas statsrådsprotokollet i detta ärende som *bilaga 10*.

Jag hemställer att Kungl. Maj:t

1. föreslår riksdagen att godkänna den allmänna uppläggning av den ekonomiska politiken som jag förordat i det föregående,
2. i en gemensam proposition förelägger riksdagen de förslag som framgår av nämnda utdrag av statsrådsprotokollet.

Med bifall till vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:
Margit Edström

JUSTITIEDEPARTEMENTET

Utdrag av protokollet över justitieärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet på Stockholms slott den 20 oktober 1972.

Närvarande: statsministern PALME, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, JOHANSSON, ASPLING, NILSSON, LUNDKVIST, GEIJER, MYRDAL, ODHNOFF, MOBERG, BENGTSSON, NORLING, LÖFBERG, LIDBOM, FELDT.

Chefen för justitiedepartementet, statsrådet Geijer, anmäler de ärenden under justitiedepartementets handläggning som angår frågan om utgifter på tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1972/73 avseende konjunkturstimulerande åtgärder och anför.

DRIFTBUDGETEN

ANDRA HUVUDTITELN

F. Kriminalvården

[1] **F 4. Maskin- och verktygsutrustning m. m.** Under denna rubrik har på riksstaten för innevarande budgetår anvisats ett reservationsanslag av 490 000 kr.

Kungl. Maj:t har i sysselsättningsskapande syfte genom särskilda beslut den 6 juli och den 22 september 1972 bemyndigat kriminalvårdsstyrelsen att utföra vissa byggnadsarbeten inom kriminalvården.

Besluten leder till ett ökat medelsbehov under anslaget av 335 000 kr.

Jag hemställer att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Maskin- och verktygsutrustning m. m.* på tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1972/73 anvisa ett reservationsanslag av 335 000 kr.

[2] **F 5. Engångsanskaffning av inventarier m. m.** Under denna rubrik har på riksstaten för innevarande budgetår anvisats ett reservationsanslag av 2 milj. kr.

Kungl. Maj:ts beslut den 6 juli och den 22 september 1972, som angivits under anslaget F 4. Maskin- och verktygsutrustning m. m., leder till ett ökat medelsbehov under förevarande anslag av 1,3 milj. kr.

Jag hemställer att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen
att till *Engångsanskaffning av inventarier m. m.* på tilläggsstat I
till riksstaten för budgetåret 1972/73 anvisa ett reservations-
anslag av 1 300 000 kr.

KAPITALBUDGETEN

II. STATENS ALLMÄNNA FASTIGHETSFOND

[3] 1. **Polishus m. m.** För budgetåret 1972/73 har till Polishus m. m. anvisats ett investeringsanslag av 40 milj. kr. Med beaktande av en disponibel reservation på anslaget vid ingången av budgetåret av 22,1 milj. kr. finns totalt 62,1 milj. kr. att tillgå.

Genom beslut den 30 juni 1972 uppdrog Kungl. Maj:t åt byggnadsstyrelsen att bl. a. utföra en tillbyggnad till polisskolan i Solna inom en kostnadsram av 500 000 kr. Medelsförbrukningen för budgetåret 1972/73 har beräknats till 300 000 kr.

Genom beslut den 24 augusti 1972 uppdrog Kungl. Maj:t åt byggnadsstyrelsen att utföra en nybyggnad av polishus i Jönköping. Byggnaden omfattar en totalyta på ca 14 000 m² och kommer att inrymma lokaler för polisen, lokala skattemyndigheten och ett häkte med 30 platser. Kostnaden har beräknats till 22,7 milj. kr., varav 6 milj. kr. beräknas belasta budgetåret 1972/73. Byggstart planeras ske under november månad 1972.

Genom beslut den 11 februari 1972 uppdrog Kungl. Maj:t åt byggnadsstyrelsen att färdigställa bygghandlingar för ett polishus i Kiruna och föreskrev att objektet skulle ingå i byggnadsstyrelsens projektreserv och kunna utföras när behov föreligger med hänsyn till sysselsättningsläget. Byggnaden omfattar 4 550 m² rumsyta och kommer att inrymma lokaler för polisen, åklagarmyndigheten, kronofogde- och den lokala skattemyndigheten. Kostnaderna har beräknats till 12,1 milj. kr. varav 2 milj. kr. beräknas belasta budgetåret 1972/73. Byggstart planeras ske i december månad 1972.

Genom beslut den 11 februari 1972 uppdrog Kungl. Maj:t åt byggnadsstyrelsen att färdigställa bygghandlingar för ett polishus i Borlänge och föreskrev att objektet skulle ingå i byggnadsstyrelsens projektreserv och kunna utföras när behov föreligger med hänsyn till sysselsättningsläget. Byggnaden kommer att inrymma lokaler för polis-, exekutions- och åklagarväsendet samt den lokala skattemyndigheten. Byggnadsstyrelsen har beräknat kostnaderna till 11,6 milj. kr., varav 2,5 milj. kr. beräknas belasta budgetåret 1972/73. Byggstart planeras ske i februari månad 1973.

Genom beslut den 23 juli 1971 uppdrog Kungl. Maj:t åt byggnadsstyrelsen att färdigställa bygghandlingar för ett polishus i Motala. Bygg-

naden omfattar 5 360 m² rumsyta och kommer att inrymma lokaler för polis- och åklagarväsendet och kronofogdemyndigheten. Kostnaderna har beräknats till 13,4 milj. kr., varav 4 milj. kr. beräknas belasta budgetåret 1972/73. Byggstart planeras ske under januari månad 1973.

Genom beslut den 11 februari 1972 medgav Kungl. Maj:t att byggnadsstyrelsen övertog den av Ystads kommun bedrivna projekteringen av ett polishus i Ystad. Nybyggnaden har en totalyta på ca 6 300 m² och avses inrymma lokaler för polis-, åklagar- och exekutionsväsendet samt för den lokala skattemyndigheten. Kostnaderna har uppskattats till 9,7 milj. kr., varav 2,5 milj. kr. beräknas belasta budgetåret 1972/73. Byggstart planeras ske under februari månad 1973.

Genom beslut den 22 september 1972 uppdrog Kungl. Maj:t åt byggnadsstyrelsen att utföra nybyggnad av polishus i Söderhamn inom en kostnadsram av 8,7 milj. kr., nybyggnad av en fjällräddningsstation i Seitevare inom en kostnadsram av 500 000 kr. samt tillbyggnad till motorskolan i Strängnäs inom en kostnadsram av 500 000 kr., samtliga i prisläget den 1 april 1971. Polishuset i Söderhamn omfattar 3 545 m² rumsyta och avses inrymma lokaler för polis-, åklagar- och exekutionsväsendet samt för den lokala skattemyndigheten. Byggnadsstyrelsen föreslår att kostnadsramar för polishus i Söderhamn, fjällräddningsstation i Seitevare samt motorskolan i Strängnäs förs upp med resp. 9,4 milj. kr., 530 000 kr. och 500 000 kr. Medelsbehovet för budgetåret 1972/73 för nämnda objekt har beräknats till resp. 2,2 milj. kr., 450 000 kr. och 450 000 kr.

Departementschefen

För här redovisade projekt har planeringen skett så att byggnadsarbetena, i sysselsättningskapande syfte, kan påbörjas under hösten och vintern 1972—1973. Nya kostnadsramar i prisläget den 1 april 1972 för dessa objekt bör föras upp i investeringsplanen enligt följande sammanställning.

Byggnadsobjekt	Kostnadsram 1972-04-01 (1 000-tal kr.)	Beräknad medelsför- brukning 1972/73 (1 000-tal kr.)	Bygg- start år/mån.	Färdig- ställd år/mån.
Polisskolan i Solna, tillbyggnad	500	300	72.10	74.01
Polishus i Jönköping	22 700	6 000	72.11	74.09
Polishus i Kiruna	12 100	2 000	72.12	74.06
Polishus i Borlänge	11 600	2 500	73.02	74.09
Polishus i Motala	13 400	4 000	73.01	74.07
Polishus i Ystad	19 700	2 500	73.02	74.07
Polishus i Söderhamn	9 400	2 200	73.03	74.09
Fjällräddningsstation i Seitevare	530	450	72.11	73.05
Motorskolan i Strängnäs	500	450	72.11	73.03

¹ Uppskattad kostnadsram.

Till viss del kan kostnaderna under innevarande budgetår för dessa byggnadsobjekt bestridas med tillgängliga medel. För att det beräknade medelsbehovet skall kunna täckas behövs dock en medelsanvisning av 10 milj. kr. på tilläggsstat.

Jag hemställer att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen att till *Polishus m. m.* på tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1972/73 anvisa ett investeringsanslag av 10 000 000 kr.

[4] **2. Byggnadsarbeten för domstolsväsendet.** För budgetåret 1972/73 har till Byggnadsarbeten för domstolsväsendet anvisats ett investeringsanslag av 1 000 kr. Reservationen på anslaget uppgick vid ingången av budgetåret till ca 2,5 milj. kr.

I gällande investeringsplan för anslaget (prop. 1972: 1 bil. 4 s. 90) har uppförts en kostnadsram av 2,4 milj. kr. i prisläget den 1 april 1971 för viss ombyggnad av kammarrättens hus på Riddarholmen i Stockholm.

Byggnadsstyrelsen har hemställt om uppdrag att utföra återstående ombyggnadsarbeten i kammarrättens lokaler. Kostnadsramen föreslås höjd till 7,6 milj. kr. i prisläget den 1 april 1972 och innefattar både nu pågående och återstående ombyggnadsarbeten. Medelsförbrukningen under innevarande budgetår beräknas uppgå till 3 milj. kr.

Kungl. Maj:t har genom beslut den 22 september 1972 uppdragit åt byggnadsstyrelsen att uppföra provisorisk annexbyggnad för Sollentuna och Färentuna tingsrätt inom en kostnadsram av 350 000 kr. i prisläget den 1 april 1971.

Den 24 mars 1972 erhöll byggnadsstyrelsen uppdrag att i samråd med domstolsväsendets organisationsnämnd utföra projektering fram till bygghandlingar avseende om- och tillbyggnad av tingshus i Lidköping. Byggnadsarbetena kan enligt styrelsen påbörjas under vintern 1972—1973. Kostnadsramen har preliminärt uppskattats till 860 000 kr. i prisläget den 1 april 1972 och medelsförbrukningen innevarande budgetår har beräknats till 300 000 kr.

Departementschefen

Nu pågående ombyggnadsarbeten i kammarrätten beräknas vara avslutade vid årsskiftet 1972—73 varvid återstående ombyggnadsarbeten omgående bör påbörjas. Kostnadsramen för ombyggnaden för kammarrätten i Stockholm bör i gällande investeringsplan ändras till 7,6 milj. kr. i prisläget den 1 april 1972. I gällande investeringsplan bör även föras upp en kostnadsram av 350 000 kr. i prisläget den 1 april 1971 för tillbyggnad för Sollentuna och Färentuna tingsrätt och en preliminärt beräknad kostnadsram av 860 000 kr. i prisläget den 1 april 1972 för om- och tillbyggnad av Lidköpings tingsrätt. Medelsförbrukningen för hela anslaget innevarande budgetåret beräknas uppgå till

3 720 000 kr. Ett ytterligare medelsbehov föreligger således om 1,2 milj. kr.

Jag hemställer att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen att till *Byggnadsarbeten för domstolsväsendet* på tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1972/73 anvisa ett investeringsanslag av 1 200 000 kr.

[5] **3. Vissa byggnadsarbeten för kriminalvården.** Under denna rubrik har på riksstaten för innevarande budgetår anvisats ett investeringsanslag av 4 milj. kr.

Kungl. Maj:t har i sysselsättningsskapande syfte genom särskilda beslut den 6 juli och den 22 september 1972 bemyndigat kriminalvårdsstyrelsen att utföra de byggnadsarbeten för kriminalvården som framgår av följande sammanställning.

Byggnadsobjekt	Kostnadsram 1972-04-01 (1 000-tal kr.)	Beräknad medelsför- brukning 1972/73 (1 000-tal kr.)	Bygg- start år/mån.	Färdig- ställd år/mån.
Djupvik (undervisnings- och administrationslokaler)	565	300	72.12	73.06
Karlskrona (besökslokaler, frigångsavg., ombyggnad av kök och verkstad)	1 300	1 000	72.10	73.08
Majorshagen (undervisnings- lokaler)	425	300	72.12	73.06
Skogome (fritidsbarack)	300	300	73.01	73.06
Skänninge (samlings- och personalbyggnader)	700	350	73.01	73.07
Smälteryd (förläggnings- och verkstadsbyggnader)	1 460	1 000	72.10	73.08
Torhult (verkstadsbyggnad)	420	420	72.10	73.03
Viskan (besökshotell, samlings- sals- och personalbyggnader)	1 500	950	72.11	73.07
Åby (administrationsbyggnad)	520	400	72.10	73.05
Ödevata (förläggningsbyggnader, mekanisk verkstad)	1 770	880	72.12	73.07

Med hänvisning till sammanställningen beräknar jag det ökade medelsbehovet under anslaget till 5 900 000 kr.

Jag hemställer att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen att till *Vissa byggnadsarbeten för kriminalvården* på tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1972/73 anvisa ett investeringsanslag av 5 900 000 kr.

Vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt bifaller Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten.

Ur protokollet:
Margit Edström

Bilaga 2

FÖRSVARSDEPARTEMENTET

Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet på Stockholms slott den 20 oktober 1972.

Närvarande: statsministern PALME, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, JOHANSSON, ASPLING, NILSSON, LUNDKVIST, GEIJER, MYRDAL, ODHNOFF, MOBERG, BENGTSSON, NORLING, LÖFBERG, LIDBOM, FELDT.

Chefen för försvarsdepartementet, statsrådet Andersson, anmäler de ärenden under försvarsdepartementets handläggning som angår frågan om utgifter på tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1972/73 avseende konjunkturstimulerande åtgärder och anför.

KAPITALBUDGETEN

III. FÖRSVARETS FASTIGHETSFOND

Genom beslut den 30 juni 1972 uppdrogs åt fortifikationsförvaltningen att under innevarande budgetår i konjunkturstimulerande syfte tidigarelägga vissa investerings- och iståndsättningsobjekt till ett belopp av högst 75 milj. kr. Samtidigt bemyndigades förvaltningen att med anlåtande av tillgängliga medel förskottsvis bestrida kostnaderna för byggnadsarbetena. Fortifikationsförvaltningen beräknar att utgifterna kommer att fördela sig med 14 140 000 kr. på iståndsättningsarbeten m. m. och 60 860 000 kr. på byggnadsobjekt under kapitalbudgeten. Iståndsättningsarbetena finansieras genom överskridande av ordinarie anslag för denna verksamhet. Medel för att slutligt täcka den ökade verksamheten under kapitalbudgeten bör anvisas på tilläggsstat för innevarande budgetår. Det beräknade beloppet för dessa arbeten fördelar sig på följande anslag.

Arméförband: Anskaffning av anläggningar	33 750 000
Marinförband: Anskaffning av anläggningar	10 950 000
Flygvapenförband: Anskaffning av anläggningar	13 560 000
Central och högre regional ledning: Anskaffning av anläggningar	2 000 000
Gemensamma myndigheter m. m.: Anskaffning av anläggningar	600 000
	<hr/>
	60 860 000

Utgifterna för de konjunkturstimulerande åtgärderna bör belasta utgiftsramen för det militära försvaret. Utfallet av åtgärderna under budgetåret 1972/73 bör regleras genom att utgiftsramarna för budgetåren 1973/74 och 1974/75 minskas.

[1] **1. Arméförband: Anskaffning av anläggningar.** Under denna rubrik har på riksstaten för innevarande budgetår anvisats ett investeringsanslag av 90 milj. kr. Med hänvisning till vad jag anfört i det föregående förordar jag att under investeringsanslaget Arméförband: Anskaffning av anläggningar på tilläggsstat för innevarande budgetår anvisas 33 750 000 kr.

Jag hemställer att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Arméförband: Anskaffning av anläggningar* på tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1972/73 anvisa ett investeringsanslag av 33 750 000 kr.

[2] **2. Marinförband: Anskaffning av anläggningar.** Under denna rubrik har på riksstaten för innevarande budgetår anvisats ett investeringsanslag av 67,5 milj. kr. Med hänvisning till vad jag anfört i det föregående förordar jag att under investeringsanslaget Marinförband: Anskaffning av anläggningar på tilläggsstat för innevarande budgetår anvisas 10 950 000 kr.

Jag hemställer att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Marinförband: Anskaffning av anläggningar* på tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1972/73 anvisa ett investeringsanslag av 10 950 000 kr.

[3] **3. Flygvapenförband: Anskaffning av anläggningar.** Under denna rubrik har på riksstaten för innevarande budgetår anvisats ett investeringsanslag av 95 milj. kr. Med hänvisning till vad jag anfört i det föregående förordar jag att under investeringsanslaget Flygvapenförband: Anskaffning av anläggningar på tilläggsstat för innevarande budgetår anvisas 13 560 000 kr.

Jag hemställer att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Flygvapenförband: Anskaffning av anläggningar* på tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1972/73 anvisa ett investeringsanslag av 13 560 000 kr.

[4] **4. Central och högre regional ledning: Anskaffning av anläggningar.** Under denna rubrik har på riksstaten för innevarande budgetår anvisats ett investeringsanslag av 28 milj. kr. Med hänvisning till vad jag anfört i det föregående förordar jag att under investeringsanslaget Central och högre regional ledning: Anskaffning av anläggningar på tilläggsstat för innevarande budgetår anvisas 2 milj. kr.

Jag hemställer att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen
att till *Central och högre regional ledning: Anskaffning av anläggningar* på tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1972/73 anvisa ett investeringsanslag av 2 000 000 kr.

[5] **5. Gemensamma myndigheter m. m.: Anskaffning av anläggningar.**
Under denna rubrik har på riksstaten för innevarande budgetår anvisats ett investeringsanslag av 11 milj. kr. Med hänvisning till vad jag anfört i det föregående förordar jag att under investeringsanslaget *Gemensamma myndigheter m. m.: Anskaffning av anläggningar* på tilläggsstat för innevarande budgetår anvisas 600 000 kr.

Jag hemställer att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen
att till *Gemensamma myndigheter m. m.: Anskaffning av anläggningar* på tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1972/73 anvisa ett investeringsanslag av 600 000 kr.

Vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt bifaller Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten.

Ur protokollet:
Margit Edström

SOCIALDEPARTEMENTET

Utdrag av protokollet över socialärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet på Stockholms slott den 20 oktober 1972.

Närvarande: statsministern PALME, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, JOHANSSON, ASPLING, NILSSON, LUNDKVIST, GEIJER, MYRDAL, ODHNOFF, MOBERG, BENGTSSON, NORLING, LÖFBERG, LIDBOM, FELDT.

Chefen för socialdepartementet, statsrådet Aspling, och statsrådet Odhnoff anmäler de ärenden under socialdepartementets handläggning som angår dels frågan om utgifter på tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1972/73 avseende konjunkturstimulerande åtgärder, dels frågan om ATP-avgiften för år 1973. Departementschefen anmäler därvid frågan under punkterna 2 och 3 samt statsrådet Odhnoff frågan under punkt 1. Föredragandena anför.

KAPITALBUDGETEN

V. FONDEN FÖR LÅNEUNDERSTÖD

[1] **1. Lån till anordnande av barnstugor.** Till detta ändamål har för budgetåret 1972/73 anvisats ett investeringsanslag av 20 milj. kr.

Utbetalning av lån till anordnande av barnstugor sker enligt gällande bestämmelser när byggnadsarbetena är slutförda och kostnaderna redovisats, dvs. i regel ca ett år efter att byggnadsarbetena påbörjats. Som ett led i åtgärderna för att stärka sysselsättningen på byggarbetsmarknaden under vintern har Kungl. Maj:t den 8 september 1972 beslutat att det statliga lån som utgår till kommun eller allmännyttigt bostadsföretag för byggande av barnstugor får betalas ut i förskott för byggen som påbörjas under tiden den 1 september 1972—den 31 december 1972.

Beräkningen av medelsbehovet under anslaget för innevarande budgetår har gjorts med utgångspunkt i den beräknade igångsättningen av barnstugebyggen under budgetåret 1971/72. Den temporära ändringen av utbetalningsreglerna för lånen innebär att ett tillfälligt ökat medelsbehov för att täcka även förskottsutbetalningarna uppkommer under innevarande budgetår. Jag räknar å andra sidan med att medelsbehovet under budgetåret 1973/74 till följd härav kommer att minska i motsvarande mån.

Med ledning av uppgifter från kommunerna om den beräknade igångsättningen under budgetåret 1972/73 beräknar jag det ökade medelsbehovet till 10 milj. kr.

Jag hemställer att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Lån till anordnande av barnstugor* på tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1972/73 anvisa ett investeringsanslag av 10 000 000 kr.

[2] 3. *Lån till nybyggnader vid erkända vårdanstalter för alkoholmissbrukare m. m.* Till ändamålet har för budgetåret 1972/73 anvisats ett investeringsanslag av 1 000 kr. Den 1 juli 1972 fanns en reservation på 7 165 000 kr.

För att öka sysselsättningen i vissa delar av landet bör en tidigare-läggning av vissa planerade byggnadsföretag ske. Jag har från socialstyrelsen inhämtat att härför lämpliga byggnadsföretag för ca 3,5 milj. kr. kan påbörjas under senare delen av år 1972. Kungl. Maj:t har genom beslut den 13 juli 1972 medgett att dessa byggnadsföretag får igångsättas under innevarande budgetår, varvid förutsatts bl. a. att byggnadsföretagen skall ha påbörjats före 1972 års utgång.

För lån till ytterligare ett antal angelägna byggnadsföretag och till maskiner m. m. beräknar jag medelsbehovet under budgetåret 1972/73 till 6,7 milj. kr. Det totala medelsbehovet under innevarande budgetår uppgår således till 10,2 milj. kr. För ändamålet disponeras 7,2 milj. kr. och medelsanvisningen bör därför ökas med 3 milj. kr.

Jag hemställer att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Lån till nybyggnader vid erkända vårdanstalter för alkoholmissbrukare m. m.* på tilläggsstat I för budgetåret 1972/73 anvisa ett investeringsanslag av 3 000 000 kr.

[3] **ATP-avgiften för år 1973.** ATP-avgiften är inom den nu löpande femårsperioden 1970—1974 fastställd till 10,5 % för år 1972, 10,75 % för år 1973 och 11 % för år 1974. Med hänvisning till vad chefen för finansdepartementet i det föregående har anfört förordar jag att erforderliga lagändringar genomförs för att bibehålla ATP-avgiften för år 1973 på nuvarande nivå, dvs. 10,5 %. För att skapa möjlighet härtill bör vidtas en formell ändring av 19 kap. 5 § lagen (1962: 381) om allmän försäkring av innebörd att beslut om den procentsats som skall tillämpas för visst år skall kunna fattas under året före avgiftsåret (*Bilaga A*). Fastställandet av procentsatsen för avgiftsuttaget för år 1973 till 10,5 % bör ske genom ändring i lagen (1968: 243) om procentsatsen för uttag av avgift under åren 1970—1974 till försäkringen för tilläggs pension (*Bilaga B*). När det gäller ATP-avgiften för år 1974, som inom den löpande femårsperioden är fastställd till 11 %, och avgiftsuttaget för den kommande

femårsperioden 1975—1979 blir det i enlighet med vad chefen för finansdepartementet anfört anledning att återkomma i en proposition under våren 1973.

Jag hemställer att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att antaga inom socialdepartementet upprättade förslag till

1. lag om ändring i lagen (1962: 381) om allmän försäkring,
2. lag om ändring i lagen (1968: 243) om procentsatsen för uttag av avgift under åren 1970—1974 till försäkringen för tilläggspension.

Vad föredragandena sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt bifaller Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten.

Ur protokollet:
Margit Edström

*Bilaga A***Förslag till****Lag om ändring i lagen (1962: 381) om allmän försäkring**

Härigenom förordnas, att 19 kap. 5 § lagen (1962: 381) om allmän försäkring skall ha nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

19 kap.

5 §

Avgift till försäkringen för tilläggspension enligt 1 § samt tilläggspensionsavgift enligt 3 § skola utgå efter en procentsats, som fastställs av Konungen med riksdagen. Procentsatsen skall vara så avvägd att avgifterna i förening med andra tillgängliga medel förslå till bestridande av pensionsutbetalningar, förvaltningskostnader och andra försäkringen för tilläggspension åvilande utgifter ävensom till den fondering som finnes erforderlig.

Beslut om den procentsats, som skall tillämpas för visst år, skall fattas senast *ett* år dessförinnan. Riksförsäkringsverket åligger att vart femte år framlägga förslag beträffande procentsatserna under nästföljande sju år, i den mån uttaget icke redan beslutats.

Beslut om den procentsats, som skall tillämpas för visst år, skall fattas senast *under året* dessförinnan. Riksförsäkringsverket åligger att vart femte år framlägga förslag beträffande procentsatserna under nästföljande sju år, i den mån uttaget icke redan beslutats.

De avgifter, som avses i första stycket, skola ingå till en fond, benämnd *allmänna pensionsfonden*, med vars tillgångar kostnaderna för försäkringen för tilläggspension skola bestridas.

Allmänna pensionsfonden förvaltas på sätt Konungen med riksdagen förordnar.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

Bilaga B

Förslag till

Lag om ändring i lagen (1968: 243) om procentsatsen för uttag av avgift under åren 1970—1974 till försäkringen för tilläggspension

Härigenom förordnas, med ändring av vad som föreskrivits i lagen (1968: 243) om procentsatsen för uttag av avgift under åren 1970—1974 till försäkringen för tilläggspension, att den i 19 kap. 5 § lagen (1962: 381) om allmän försäkring nämnda procentsatsen för uttag av avgift till försäkringen för tilläggspension skall för år 1973 utgöra tio och en halv procent.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

KOMMUNIKATIONSDEPARTEMENTET

Utdrag av protokollet över kommunikationsärenden, hållet inför Hans Kungl Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet på Stockholms slott den 20 oktober 1972.

Närvarande: statsministern PALME, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, JOHANSSON, ASPLING, NILSSON, LUNDKVIST, GEIJER, MYRDAL, ODHNOFF, MOBERG, BENGTSSON, NORLING, LÖFBERG, LIDBOM, FELDT.

Chefen för kommunikationsdepartementet, statsrådet Norling, anmäler de ärenden under kommunikationsdepartementets handläggning som angår frågan om utgifter på tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1972/73 avseende konjunkturstimulerande åtgärder och anför.

KAPITALBUDGETEN

I. STATENS AFFÄRSVERKSFONDER

A. Postverket

[1] **1. Posthus m. m.** Genom Kungl. Maj:ts beslut den 26 april och den 30 juni 1972 har investeringar vid postverket tidigarelagts med ett sammanlagt belopp av 5,8 milj. kr., varav 700 000 kr. att bestridas med driftmedel. Utgifter för dessa och liknande objekt ryms inte inom den s. k. konjunkturreserven under anslaget Posthus m. m. Det ytterligare medelsbehovet för budgetåret 1972/73 kan nu beräknas till 3 milj. kr.

Jag hemställer att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen att till *Posthus m. m.* på tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1972/73 anvisa ett investeringsanslag av 3 000 000 kr.

II. STATENS ALLMÄNNA FASTIGHETSFOND

[2] **11 a. Byggnadsarbeten för meteorologiska observationsstationer m. m.** Något anslag för detta ändamål finns inte upptaget i riksstaten för innevarande budgetår.

I sysselsättningsskapande syfte beslöt Kungl. Maj:t den 29 september 1972 att tidigarelägga uppförandet av en mareografisk station vid Kalix, Skagsudds fyr. För ändamålet behövs ett belopp av 400 000 kr.

Jag hemställer att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Byggnadsarbeten för meteorologiska observationsstationer m. m.* på tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1972/73 anvisa ett investeringsanslag av 400 000 kr.

Vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt bifaller Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten.

Ur protokollet:
Margit Edström

FINANSDEPARTEMENTET

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet på Stockholms slott den 20 oktober 1972.

Närvarande: statsministern PALME, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, JOHANSSON, ASPLING, NILSSON, LUNDKVIST, GEIJER, MYRDAL, ODHNOFF, MOBERG, BENGTSSON, NORLING, LÖFBERG, LIDBOM, FELDT.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sträng, anmäler ärenden under finansdepartementets handläggning som angår frågan om konjunkturstimulerande åtgärder och anför.

[1] **Energiskatt.** I prop. 1971: 140 behandlades olika konjunkturpolitiska frågor. Bland i propositionen föreslagna eller aviserade åtgärder i syfte att stimulera utvecklingen inom näringslivet ingick att ge företagen inom branscher med hög relativ energiförbrukning dispens från energiskatt. Riksdagsbehandlingen av propositionen resulterade i att Kungl. Maj:t bemyndigades att i konjunkturstimulerande syfte förordna om nedsättning av eller befrielse från energiskatt under tiden den 1 december 1971—den 31 december 1972. Bestämmelserna härom återfinns i förordningen (1971: 928) om tillfällig nedsättning av den allmänna energiskatten.

Med stöd av denna förordning har Kungl. Maj:t genom två särskilda beslut den 30 december 1971 fastställt riktlinjer för skattenedsättning och uppdragit åt Riksskatteverket (RSV) att omsätta besluten i praktiken. Det ena beslutet avser energiskatt på elkraft och på annat bränsle än bensin eller gasol, som skattskyldig förbrukar eller säljer för förbrukning vid industriell tillverkning under perioden den 1 december 1971—den 31 december 1972. Beslutet innebär att nedsättning eller avdrag medges i sådan omfattning att skattebelastningen begränsas till 0,2 av saluvärdet ab fabrik. RSV:s prövning skall enligt beslutet ske enligt samma grunder som tillämpats vid tidigare beslut och, i fråga om nytillkomna fall, på grundval av förhållandena för branschen i dess helhet. Energiskattenämnden skall dessutom höras i principfrågor.

Det andra beslutet avser nedsättning av bränslen som förbrukas av handelsträdgårdsmästare för drivhusuppvärmning. Genom beslutet ändrades tidigare medgiven skattenedsättning med 50 % till nedsättning

med 85 % i fråga om bränsle för vilket skattskyldighet uppkommer under tiden den 1 december 1971—den 31 december 1972.

Nedsättningen enligt de nämnda besluten beräknades medföra en sammanlagd skattelättnad om 95 milj. kr., varav 40 milj. kr. skulle falla på budgetåret 1972/73.

I skrivelse till finansdepartementet har Sveriges industriförbund hemställt om åtgärder för en avveckling av energiskatten på industrins bränsle- och elkraftförbrukning och, i avvaktan härpå, att den skattnedsättning som medgetts med stöd av 1971 års riksdagsbeslut förlängs att gälla tills vidare. Skrivelse av samma innehåll har kommit in från Sveriges handelsträdgårdsmästareförbund.

Den möjlighet till nedsättning av eller befrielse från energiskatt i konjunkturstimulerande syfte, som öppnades genom 1971 års riksdagsbeslut, är begränsad i tiden till utgången av år 1972. Det finns enligt min mening skäl att medge nedsättning i oförändrad omfattning i vart fall tills vidare under år 1973. Jag förordar därför att Kungl. Maj:ts bemyndigande enligt förordningen (1971: 928) om tillfällig nedsättning av den allmänna energiskatten förlängs till utgången av år 1973. Förslag till ändring i förordningen i enlighet härmed torde få bifogas statsrådsprotokollet i detta ärende som *bilaga A*.

Framförda yrkanden om avveckling av energiskatten på förbrukningen av bränslen och elkraft inom näringslivet är jag inte nu beredd att ta ställning till.

[2] **Särskilt investeringsavdrag för maskiner och inventarier.** Genom beslut av 1971 års vårriksdag infördes bestämmelser om ett 10-procentigt särskilt investeringsavdrag vid taxering till statlig inkomstskatt för maskiner och andra inventarier som anskaffades under år 1971 (prop. 1971: 11, SkU 1971: 7, rskr 1971: 27, SFS 1971: 50). I prop. 1971: 140 föreslogs som ett led i en rad olika konjunkturstimulerande åtgärder en höjning av det särskilda investeringsavdraget från 10 % till 20 % för maskinanskaffningar under år 1971. Samtidigt föreslogs att ett motsvarande 20-procentigt investeringsavdrag skulle medges även för inventarieanskaffningar under år 1972. Avdragsrätt förelåg alltså för inventarier som anskaffades under åren 1971 och 1972 eller beställdes under åren 1971 och 1972 för leverans senast vid utgången av år 1973 resp. år 1974. Förslaget bifölls av riksdagen (FiU 1971: 47, rskr 1971: 293, SFS 1971: 923).

Syftet med skattelättnaden var att stimulera företagen till ökade investeringar i maskiner och inventarier under åren 1971 och 1972. Tillämpningsområdet för investeringsavdraget omfattade samtliga rörelse drivande företag samt jordbruks- och skogsbruksföretag. Bestämmelserna kom i enlighet härmed att gälla investeringar i nya maskiner och andra döda inventarier avsedda för stadigvarande bruk i rörelse, jord-

bruk eller skogsbruk. Den tidsbegränsning som gäller för leveransbeställningar följer av lagstiftningens syfte att påverka näringslivets investeringsaktivitet i rådande konjunkturläge. Emellertid kan i någon bransch förekomma investeringar av sådan storleksordning att om beställning görs under åren 1971 eller 1972, inventarierna inte kan levereras före utgången av år 1973 resp. år 1974. Sådana investeringar kan ändå ha en stimulanseffekt, som är önskvärd. Jag föreslog därför i prop. 1972: 20, att Kungl. Maj:t, när synnerliga skäl föreligger, får medge rätt till särskilt investeringsavdrag för sådana inventarier, som beställs under åren 1971 och 1972 även om leveransen beräknas ske efter de föreskrivna tidsfristerna. Förslaget vann riksdagens gillande (SkU 1972: 14, rskr 1972: 75, SFS 1972: 71).

För att ytterligare stimulera näringslivets investeringar har förutom investeringsavdraget investeringsfonderna — som tidigare varit frisläppta för investeringar i stödområdet — sedan sommaren 1971 varit frisläppta även för investeringar i Syd- och Mellansverige. I somras aviserade regeringen en förlängning av investeringsfondsfrisläppet för byggnadsinvesteringar för kostnader nedlagda fram till utgången av april 1973. I stödområdet får liksom tidigare investeringsfonder utnyttjas utan tidsbegränsning för både byggnads- och maskininvesteringar. Fondutnyttjande på dessa villkor får tills vidare ske även i Borås- och Eskilstunaregionerna. Under tiden juni 1971—juli 1972 har företagen fått tillstånd att använda sina investeringsfonder för investeringar på sammanlagt ca 1 700 milj. kr. Dessutom har investeringsfonderna varit frisläppta för överföring till s. k. lagerinvesteringskonto i syfte att företagen skall kunna arbeta på lager. Denna användning av investeringsfonderna står öppen intill utgången av år 1972. Företagen har under tiden augusti 1971—juli 1972 fått tillstånd av arbetsmarknadsstyrelsen att överföra drygt 500 milj. kr. till sådant konto.

Som jag tidigare redovisat är det angeläget att stimulera företagens investeringar i maskiner och andra inventarier även under år 1973. Bedömningen av konjunkturutvecklingen ger dock vid handen att en sådan stimulans bör avgränsas i tiden. Med hänsyn härtill förordar jag att ett särskilt investeringsavdrag medges för inventarier, som beställs under perioden den 1 november 1972—den 30 juni 1973 och levereras senast den 31 december 1974. För att den föreslagna åtgärden skall ge ett så starkt utslag som möjligt i beställningarna förordar jag dessutom att avdraget höjs från 20 till 30 %. Jag vill erinra om att enligt gällande bestämmelser Kungl. Maj:t kan, när synnerliga skäl föreligger, medge dispens från de föreskrivna leveranstiderna. Sådant möjlighet bör enligt min mening finnas även för de maskinbeställningar som sker under perioden den 1 november 1972—den 30 juni 1973 men inte kan levereras före utgången av år 1974.

Förslag till ändring i förordningen (1971: 50) om särskilt investeringsavdrag vid taxering till statlig inkomstskatt torde få bifogas statsrådsprotokollet i detta ärende som *bilaga B*.

[3] **Särskilt investeringsavdrag för byggnadsinvesteringar.** För att stimulera främst industrins byggnadsinvesteringar och skapa förutsättningar för en tidigareläggning av sådana investeringar bör som jag tidigare framhållit ett särskilt byggnadsinvesteringsavdrag vid taxering till statlig inkomstskatt införas. Avdraget bör avse kostnader för ny-, till- eller ombyggnad på fastighet i rörelse, jordbruk eller skogsbruk — med vissa undantag som jag strax återkommer till. Avdraget bör bestämmas till 10 % av kostnaden för arbete som utförs på byggnad under tiden den 1 november 1972 till utgången av år 1973 och beviljas endast under förutsättning att byggnadsarbetet igångsätts under tiden den 1 november 1972—den 30 juni 1973.

Med byggnadskostnad avser jag endast kostnader för arbeten som utförts på och för material som fogats in i byggnaden under tiden fram till den 31 december 1973. Som byggnadskostnad bör i detta sammanhang räknas kostnad för bl. a. material, löner och ersättning till arbetare och arbetsledare, arkitekt-, konstruktions- och kontrollkostnader, kostnader för underentreprenader samt skäligen andel av s. k. indirekta kostnader, t. ex. administrationskostnader.

Liksom gäller för det särskilda investeringsavdraget för maskiner och andra inventarier bör gränsdragningen mellan byggnader, maskiner och markanläggningar bestämmas enligt kommunalskattelagens regler vid beräkning av värdepappersavdrag på sådana tillgångar.

Med uttrycket att arbetet igångsätts förstås den tidpunkt då det påbörjats på arbetsplatsen. Alla tidigare förberedelser kan alltså ha gjorts utan att arbetet anses igångsatt.

Eftersom det här förordade investeringsavdraget främst bör stimulera investeringar i industribyggnader bör sådant avdrag inte medges för bostadsbyggande, hotell- och restaurangbyggen och s. k. oprioriterade byggnadsarbeten, som avses i 1 § första stycket förordningen (1970: 99) om investeringsavgift för vissa byggnadsarbeten, dvs. bl. a. bensinstation, parkeringshus-, butiks-, kontors- och banklokaler. Om ett byggnadsprojekt avser både industrilokaler och oprioriterade arbeten bör investeringsavdraget alltså beräknas endast på den del av kostnaden som hänför sig till industrilokalerna.

För att underlätta tillämpningen bör byggnadskostnad i förvärvskälan understigande 10 000 kr. inte berättiga till särskilt investeringsavdrag. Inte heller bör sådant avdrag komma ifråga för den del av byggnadskostnaden som täcks av statsbidrag. I sådant fall bör investeringsavdraget beräknas endast på den del av kostnaden som den skattskyldige själv slutligen har att stå för.

Av praktiska och administrativa skäl bör det här förordade investeringsavdraget få yrkas endast vid 1974 års taxering.

Förslag till förordning om särskilt investeringsavdrag för vissa byggnadsarbeten torde få bifogas statsrådsprotokollet i detta ärende som *bilaga C*.

Jag hemställer att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att antaga inom finansdepartementet upprättade förslag till

1. *förordning om ändring i förordningen (1971: 928) om tillfällig nedsättning av den allmänna energiskatten,*
2. *förordning om ändring i förordningen (1971: 50) om särskilt investeringsavdrag vid taxering till statlig inkomstskatt,*
3. *förordning om särskilt investeringsavdrag för vissa byggnadsarbeten.*

Vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt bifaller Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten.

Ur protokollet:
Margit Edström

*Bilaga A***Förslag till****Förordning om ändring i förordningen (1971: 928) om tillfällig nedsättning av den allmänna energiskatten**

Härigenom förordnas, att förordningen (1971: 928) om tillfällig nedsättning av den allmänna energiskatten skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Utan hinder av bestämmelserna i förordningen (1957: 262) om allmän energiskatt kan Konungen i konjunkturstimulerande syfte förordna om nedsättning av eller befrielse från allmän energiskatt, som skall utgå under tiden den 1 december 1971—den 31 december 1972.

Föreslagen lydelse

Utan hinder av bestämmelserna i förordningen (1957: 262) om allmän energiskatt kan Konungen i konjunkturstimulerande syfte förordna om nedsättning av eller befrielse från allmän energiskatt, som skall utgå under tiden den 1 december 1971—den 31 december 1973.

Denna förordning träder i kraft dagen efter den, då förordningen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

Förslag till

Förordning om ändring i förordningen (1971: 50) om särskilt investeringsavdrag vid taxering till statlig inkomstskatt

Härigenom förordnas, att 1—5 §§ förordningen (1971: 50) om särskilt investeringsavdrag vid taxering till statlig inkomstskatt¹ skall ha nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*1 §²

Fysisk eller juridisk person, som driver rörelse, jordbruk eller skogsbruk och som under år 1971 eller 1972 anskaffar maskiner eller andra döda inventarier avsedda för stadigvarande bruk i verksamheten, får vid taxering till statlig inkomstskatt åtnjuta särskilt investeringsavdrag vid inkomstberäkningen för den förvärvskälla vari verksamheten ingår.

Fysisk eller juridisk person, som driver rörelse, jordbruk eller skogsbruk och som under *någon av följande anskaffningsperioder, nämligen* år 1971, *den 1 januari—den 31 oktober 1972 eller den 1 november 1972—den 30 juni 1973* anskaffar maskiner eller andra döda inventarier avsedda för stadigvarande bruk i verksamheten, får vid taxering till statlig inkomstskatt åtnjuta särskilt investeringsavdrag vid inkomstberäkningen för den förvärvskälla vari verksamheten ingår.

Avdraget göres vid taxering till statlig inkomstskatt för det beskattningsår, under vilket anskaffningen sker, eller, i fråga om anskaffning under sådan del av år 1971 som är att hänföra till beskattningsår för vilket taxering i första instans skett samma år, vid 1972 års taxering.

Fysisk person får dock åtnjuta avdrag vid taxeringen högst med belopp som svarar mot skillnaden mellan bruttointäkten och övriga avdrag i förvärvskällan. Vad som ej sålunda kunnat utnyttjas får han vid senare taxering till statlig inkomstskatt tillgodoföra sig genom avdrag i förvärvskällan, dock senast under det beskattningsår för vilket taxering sker sjätte kalenderåret efter det då anskaffningen skedde. Resterande investeringsavdrag får därvid, sedan övriga avdrag i förvärvskällan åtnjuts, icke överstiga återstående bruttointäkt.

2 §

Anskaffning anses ske när skriftligt avtal om förvärv träffas eller, om sådant avtal icke träffas, när leveransen sker. Träffas skriftligt avtal om förvärvet under *år 1971 eller 1972* och sker leverans *samma år som avtalet träffats*, men hänför sig avtalet och leveransen

Anskaffning anses ske när skriftligt avtal om förvärv träffas eller, om sådant avtal icke träffas, när leveransen sker. Träffas skriftligt avtal om förvärvet under *period som avses i 1 § första stycket* och sker leverans *under denna period*, men hänför sig avtalet och leve-

¹ Förordningen omtryckt 1971: 923.

² Senaste lydelse 1972: 71.

Nuvarande lydelse

till skilda beskattningsår, anses anskaffningen ha skett vid leveransen.

Maskin eller annat inventarium, som den skattskyldige själv tillverkar, anses anskaffat under år 1971 eller 1972 till den del kostnader då nedlagts på tillverkningen.

Föreslagen lydelse

ransen till skilda beskattningsår, anses anskaffningen ha skett vid leveransen.

Maskin eller annat inventarium, som den skattskyldige själv tillverkar, anses anskaffat under period som avses i 1 § första stycket till den del kostnaden då nedlagts på tillverkningen.

3 §³

Särskilt investeringsavdrag utgör tjugo procent av anskaffningskostnaden. Träffas skriftligt avtal om förvärvet under 1971 eller 1972 för leverans efter det år, under vilket avtalet träffats, utgör dock avdraget tjugo procent av det avtalade priset.

Särskilt investeringsavdrag utgör tjugo procent av anskaffningskostnaden för inventarier anskaffade under år 1971 eller under perioden den 1 januari—den 31 oktober 1972 och trettio procent av anskaffningskostnaden för inventarier anskaffade under perioden den 1 november 1972—den 30 juni 1973. Träffas skriftligt avtal om förvärvet under år 1971 eller under perioden den 1 januari—den 31 oktober 1972 för leverans efter det år, under vilket avtalet träffats, utgör dock avdraget tjugo procent av det avtalade priset. Om skriftligt avtal träffas under perioden den 1 november 1972—den 30 juni 1973 för senare leverans utgör avdraget trettio procent av det avtalade priset.

Särskilt investeringsavdrag åtnjutes icke för följande inventarier, nämligen

inventarier med en beräknad varaktighetstid av högst tre år, begagnade inventarier,

personbilar, som avses i vägtrafikförordningen (1951: 648) och som icke användes i yrkesmässig trafik eller uthyrningsrörelse,

inventarier, som den skattskyldige själv tillverkar, om tillverkningen börjat före ingången av år 1971,

inventarier, om vars anskaffande skriftligt avtal träffas under år 1971 och som enligt avtalet skall levereras efter utgången av år 1973,

inventarier, om vars anskaffande skriftligt avtal träffas under år 1972 och som enligt avtalet skall levereras efter utgången av år 1974.

inventarier, om vars anskaffande skriftligt avtal träffas under perioden den 1 januari—den 31 oktober 1972 eller under perioden den 1 november 1972—den 30 juni 1973 och som enligt avtalet skall levereras efter utgången av år 1974.

* Senaste lydelse 1972: 71.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Föreligger synnerliga skäl, får Kungl. Maj:t medge att särskilt investeringsavdrag får åtnjutas för inventarier som skall levereras efter tidpunkt som anges i andra stycket.

Föreligger särskilda skäl, får riksskatteverket medge att särskilt investeringsavdrag får åtnjutas för anskaffning av begagnade inventarier. Mot riksskatteverkets beslut i sådan fråga får talan icke föras.

För inventarier, som förvärvas från någon med vilken förvärvaren är i väsentlig ekonomisk intressegemenskap, åtnjutes särskilt investeringsavdrag endast om säljaren är tillverkare och tillverkningen börjat efter ingången av år 1971.

Särskilt investeringsavdrag enligt denna förordning åtnjutes icke för inventarier, för vilka investeringsfond enligt förordningen (1955: 256) om investeringsfonder för konjunkturutjämning eller motsvarande äldre författning tagits i anspråk enligt beslut av Kungl. Maj:t eller arbetsmarknadsstyrelsen eller för vilka förordningen (1963: 216) om extra avskrivning och särskilt investeringsavdrag vid inkomsttaxeringen skall äga tillämpning enligt beslut av Kungl. Maj:t.

4 §

Särskilt investeringsavdrag åtnjutes endast om den skattskyldige framställer yrkande om sådant avdrag i allmän självdeklaration och företer tillfredsställande utredning om den anskaffningskostnad på vilken avdrag skall beräknas. Avdrag åtnjutes endast om sådan kostnad i förvärvskällan uppgått till minst 5 000 kronor *under år 1971 eller, i fråga om inventarier anskaffade under år 1972, under detta år.*

Särskilt investeringsavdrag åtnjutes endast om den skattskyldige framställer yrkande om sådant avdrag i allmän självdeklaration och företer tillfredsställande utredning om den anskaffningskostnad på vilken avdrag skall beräknas. Avdrag åtnjutes endast om sådan kostnad i förvärvskällan *under respektive anskaffningsperiod* uppgått till minst 5 000 kronor.

5 §⁴

Åtnjutes särskilt investeringsavdrag i fall då skriftligt avtal om förvärv träffas *under år 1971 eller 1972* men leverans icke sker före utgången av *det år, under vilket avtalet träffats*, gäller följande.

Sker icke leverans före utgången av år 1973 eller, i fråga om avtal som träffas *under år 1972*, före utgången av år 1974, skall vid taxering till statlig inkomstskatt för det beskattningsår, som omfattar den 31 december 1973 respektive den 31 december 1974, tillägg göras med belopp som motsvarar en och en halv gång investerings-

Åtnjutes särskilt investeringsavdrag i fall då skriftligt avtal om förvärv träffas *under anskaffningsperiod* men leverans icke sker före utgången av *denna period*, gäller följande.

Sker icke leverans före utgången av år 1973 eller, i fråga om avtal som träffas *under perioden den 1 januari—den 31 oktober 1972 eller under perioden den 1 november 1972—den 30 juni 1973*, före utgången av år 1974, skall vid taxering till statlig inkomstskatt för det beskattningsår, som omfattar den 31 december 1973 respektive

⁴ Senaste lydelse 1972: 71.

Nuvarande lydelse

avdraget. Överlåtes eller nedlägges den förvärvskälla, vari avdraget åtnjutits, före utgången av år 1973 eller, i fråga om avtal som träffas under år 1972, före utgången av år 1974 och innan leverans skett, skall sådant tillägg göras vid taxeringen för det beskattningsår då förvärvskällan överläts eller nedlades. Sker leverans före utgången av år 1973 eller, i fråga om avtal som träffas under år 1972, före utgången av år 1974 och är den slutliga anskaffningskostnaden lägre än det belopp på vilket investeringsavdraget beräknats, skall vid taxering till statlig inkomstskatt för det beskattningsår, då leveransen skedde, tillägg göras med trettio procent av skillnaden. Tillägg enligt detta stycke göres vid inkomstberäkningen för förvärvskällan i fråga.

Föreslagen lydelse

den 31 december 1974, tillägg göras med belopp som motsvarar en och en halv gång investeringsavdraget. Överlåtes eller nedlägges den förvärvskälla, vari avdraget åtnjutits, före utgången av år 1973 eller, i fråga om avtal som träffas under perioden den 1 januari—den 31 oktober 1972 eller under perioden den 1 november 1972—den 30 juni 1973, före utgången av år 1974 och innan leverans skett, skall sådant tillägg göras vid taxeringen för det beskattningsår då förvärvskällan överläts eller nedlades. Sker leverans före utgången av år 1973 eller, i fråga om avtal som träffas under perioden den 1 januari—den 31 oktober 1972 eller under perioden den 1 november 1972—den 30 juni 1973, före utgången av år 1974 och är den slutliga anskaffningskostnaden lägre än det belopp på vilket investeringsavdraget beräknats, skall vid taxering till statlig inkomstskatt för det beskattningsår, då leveransen skedde, tillägg göras med trettio procent av skillnaden eller, i fråga om avtal som träffas under perioden den 1 november 1972—den 30 juni 1973, med fyrtiofem procent av skillnaden. Tillägg enligt detta stycke göres vid inkomstberäkningen för förvärvskällan i fråga.

Andra stycket äger motsvarande tillämpning i fråga om investeringsavdrag som åtnjutits efter beslut enligt 3 § tredje stycket.

Föreligger särskilda skäl får riksskatteverket medge att tillägg enligt andra eller tredje stycket icke göres eller göres med lägre belopp än som följer av samma stycke. Mot riksskatteverkets beslut i sådan fråga får talan icke föras.

Denna förordning träder i kraft dagen efter den, då förordningen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

Bilaga C

Förslag till

Förordning om särskilt investeringsavdrag för vissa byggnadsarbeten

Härigenom förordnas som följer.

1 §

Fysisk eller juridisk person, som driver rörelse, jordbruk eller skogsbruk och som under perioden den 1 november 1972—den 30 juni 1973 igångsätter ny-, till- eller ombyggnad på fastighet för användning i förvärvskällan, får vid taxering till statlig inkomstskatt åtnjuta särskilt investeringsavdrag vid inkomstberäkningen för denna förvärvskälla.

Avdraget göres vid taxering till statlig inkomstskatt för det beskattningsår för vilket taxering i första instans sker år 1974.

2 §

Särskilt investeringsavdrag utgör tio procent av byggnadskostnad för arbete, som avses i 1 § första stycket och som utföres under perioden den 1 november 1972—den 31 december 1973. Med byggnadskostnad förstås enligt denna förordning kostnad för arbete som utförts på byggnad och för material som fogats in i byggnad under denna period.

Har statsbidrag utgått till byggnadsarbete, inräknas i byggnadskostnaden ej den del av kostnaden, som täckes av bidraget.

Särskilt investeringsavdrag åtnjutes icke för arbete som avser byggnad eller del därav avsedd för bostadsändamål,

bensinstation, reparationsverkstad för motorfordon, parkeringshus eller parkeringsanläggning,

butiks-, kontors-, bank-, hotell- eller restauranglokaler,

kyrkliga eller andra samlingslokaler eller nöjeslokaler,

sporthall eller annan idrottsanläggning,

byggnad avsedd uteslutande för fritidsändamål.

3 §

Särskilt investeringsavdrag åtnjutes endast om den skattskyldige framställer yrkande om sådant avdrag i allmän självdeklaration och företer tillfredsställande utredning om den byggnadskostnad på vilken avdrag skall beräknas. Avdrag åtnjutes endast om sådan kostnad i förvärvskällan uppgått till minst 10 000 kronor under perioden den 1 november 1972—den 31 december 1973.

4 §

I fråga om handels- eller kommanditbolag beräknas särskilt investeringsavdrag för bolaget.

Denna förordning träder i kraft dagen efter den, då förordningen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

UTBILDNINGSDEPARTEMENTET

Utdrag av protokollet över utbildningsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet på Stockholms slott den 20 oktober 1972.

Närvarande: statsministern PALME, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, JOHANSSON, ASPLING, NILSSON, LUNDKVIST, GEIJER, MYRDAL, ODHNOFF, MOBERG, BENGTSSON, NORLING, LÖFBERG, LIDBOM, FELDT.

Statsrådet Moberg anmäler de ärenden under utbildningsdepartementets handläggning som angår frågan om utgifter på tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1972/73 avseende konjunkturstimulerande åtgärder, m. m., och anför.

DRIFTBUDGETEN

ATTONDE HUVUDTITELN

E. Högre utbildning och forskning

[1] E 59. **Inredning och utrustning av lokaler vid universiteten m. m.** I riksstaten för innevarande budgetår är under denna anslagsrubrik uppfört ett reservationsanslag av 72 milj. kr. Av beloppet disponerar enligt regleringsbrev byggnadsstyrelsen och tekniska högskolans i Stockholm byggnadskommitté 21,5 milj. kr. enligt en särskild inredningsplan och utrustningsnämnden för universitet och högskolor 50,4 milj. kr. enligt en särskild utrustningsplan (jfr prop. 1972: 28 s. 29 och 32).

Byggnadsstyrelsen och utrustningsnämnden har lagt fram förslag om nya och ändrade kostnadsramar för vissa inrednings- och utrustningsobjekt. För förslag till ny ram som har anknytning till tidigarelagda byggnadsobjekt kommer jag i det följande att lämna en kortfattad redogörelse. Förslag till nya eller ändrade ramar för andra objekt anmäls senare denna dag.

Kungl. Maj:t uppdrog den 28 januari 1972 åt byggnadsstyrelsen att projektera nya lokaler på södra lasarettområdet för icke-laborativa institutioner och förvaltningen vid universitetet och för socialhögskolan i

Lund. Enligt byggnadsprogrammet skulle delar av lokalbehovet tillgodoses i vissa av de befintliga byggnaderna på området. Som ett led i åtgärderna för att stimulera sysselsättningen inom byggnadssektorn uppdrog Kungl. Maj:t den 30 juni 1972 åt byggnadsstyrelsen att till vintermånaderna 1972—1973 tidigarelägga arbeten med ombyggnad av äldre byggnader på området inom en kostnadsram av 2 milj. kr. Byggnadsstyrelsen föreslår att kostnadsramen för inredning för icke-laborativa institutioner m. m. med anledning härav höjs till 2,1 milj. kr.

Föredraganden

För att inredning skall kunna anskaffas till det tidigarelagda objekt jag redogjort för bör den i investeringsplanen uppförda kostnadsramen för inredning för icke-laborativa institutioner m. m. i Lund höjas till 2,1 milj. kr.

Jag förordar att de ökade utgifter som hänger samman med här behandlat objekt får bestridas av tillgängliga medel under förevarande anslag.

Jag hemställer att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att godkänna vad jag har förordat i det föregående angående bestridande av utgifterna för viss inredning och utrustning av lokaler vid universiteten m. m.

KAPITALBUDGETEN

II. STATENS ALLMÄNNA FASTIGHETSFOND

[2] 15. **Byggnadsarbeten för vissa kulturändamål.** I riksstaten för innevarande budgetår har under denna anslagsrubrik anvisats ett investeringsanslag av 1 802 000 kr.

Tillbyggnad av landsarkivet i Göteborg. Kungl. Maj:t uppdrog den 16 juni 1972 åt byggnadsstyrelsen att projektera en tillbyggnad av landsarkivet i Göteborg t. o. m. bygghandlingar så att objektet kan utföras inom en kostnadsram av 2 650 000 kr. i prisläget den 1 april 1972. Objektet som omfattar en totalyta av 2 600 m² kan påbörjas vintern 1972—1973.

Ombyggnad av målarsalen inom Dramatiska teatern. Genom beslut den 30 juni 1972 uppdrog Kungl. Maj:t åt byggnadsstyrelsen att i sysselsättningskapande syfte och inom en kostnadsram av 750 000 kr. i prisläget den 1 april 1972 bygga om den s. k. målarsalen inom Dramatiska teatern i Stockholm till teaterlokal. Arbetena påbörjades i september 1972 och beräknas vara avslutade i februari 1973. Byggnadsstyrelsen föreslår nu att medel beräknas under förevarande anslag.

Föredraganden

I investeringsplanen bör föras upp kostnadsramar i prisläget den 1 april 1972 enligt följande sammanställning för de objekt som sätts i gång av sysselsättningskäl.

Tillbyggnad av landsarkivet i Göteborg	2 650 000
Ombyggnad av målarsalen inom Dramatiska teatern	750 000

Med hänsyn härtill bör för budgetåret 1972/73 utöver vad som tidigare beräknats ytterligare 1,3 milj. kr. anvisas under detta anslag.

Jag hemställer att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Byggnadsarbeten för vissa kulturändamål* på tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1972/73 anvisa ett investeringsanslag av 1 300 000 kr.

[3] 17. **Byggnadsarbeten vid universitetet m. m.** I riksstaten för innevarande budgetår har under denna anslagsrubrik anvisats ett investeringsanslag av 180 milj. kr. (prop. 1972: 28, UbU 1972: 13, rskr 1972: 130). Medelsreservationen vid budgetårets början uppgick till drygt 28 milj. kr. Någon medelsanvisning på tilläggsstat beräknas f. n. inte behövas. Däremot bör följande byggnadsobjekt, vilka sätts i gång av sysselsättningskäl, redovisas för riksdagen i detta sammanhang.

Kostnaderna redovisas i det följande i prisläget den 1 april 1972 där inte någon annan prisnivå anges.

Nybyggnad för institutionerna för hygien och naturvetenskaplig mikrobiologi i Lund. Byggnadsstyrelsen överlämnade den 26 januari 1972 förslagshandlingar för en nybyggnad i anslutning till byggnaderna för medicinskt teoretiska institutioner i området väster om Tornavägen. Nybyggnaden omfattar enligt förslaget 2 930 m² rumsyta. Enligt lokalprogrammet föreslås — exkl. kapprum, toaletter etc. — institutionen för hygien disponera 1 219 m² programyta och institutionen för naturvetenskaplig mikrobiologi 1 320 m² programyta.

Med hänsyn till de risker som är förenade med verksamheten särskilt vid institutionen för hygien måste enligt styrelsen extrema krav ställas på lokalernas utformning och disposition. Kostnaderna för nybyggnaden beräknades av styrelsen till 9,9 milj. kr. i prisläget den 1 april 1971, varav 230 000 kr. för försörjningsåtgärder, vilket motsvaras av 10,6 milj. kr. i prisläget den 1 april 1972.

Kungl. Maj:t uppdrog den 24 augusti 1972 åt byggnadsstyrelsen att projektera nybyggnaden t. o. m. bygghandlingar. Styrelsen räknar med att byggnadsarbetena skall kunna påbörjas under våren 1973.

Nybyggnad för matsal m. m. inom medicinarområdet i Göteborg. Sedan byggnadsstyrelsen den 26 januari 1972 redovisat förslagshandlingar för nybyggnaden uppdrog Kungl. Maj:t den 19 maj 1972 åt styrelsen

att fortsätta projekteringen t. o. m. bygghandlingar. Projekteringen skall enligt beslutet avse en nybyggnad omfattande dels studentkårslokaler om ca 230 m² programyta exkl. kapprum, toaletter etc., dels en restauranganläggning med 350 matsalsplatser och med möjligheter till framtida utvidgning. Köks- och ekonomilokalerna borde enligt beslutet planeras så att standardrätter och kallsänkvaror för restaurangerna vid universitetet och högskolorna i Göteborgsområdet kan beredas inom anläggningen.

Byggnadsstyrelsen har den 12 september 1972 redovisat reviderade förslagshandlingar för nybyggnaden och anmält att schaktningsarbeten m. m. kan inledas omedelbart. Nybyggnaden beräknas därvid kunna tas i bruk under sommaren 1974. Styrelsen beräknar kostnaderna för nybyggnaden med tillhörande försörjningsåtgärder till sammanlagt 10 950 000 kr.

Med hänvisning till vad jag redovisat i det föregående bör i gällande investeringsplan föras upp nya och höjda kostnadsramar i prisläget den 1 april 1972.

Lund

Nybyggnad för institutionerna för hygien och för naturvetenskaplig mikrobiologi 10 600 000

Göteborg

Nybyggnad för matsal m. m. inom medicinarområdet.. 10 950 000

Föredraganden

För att de sysselsättningsskapande byggnadsarbeten för vilka jag redogjort i det föregående skall kunna påbörjas, bör kostnadsramar enligt styrelsens förslag nu föras upp i investeringsplanen. Förslag till nya eller ändrade ramar för andra objekt anmäls senare denna dag.

Jag förordar att de ökade utgifter som hänger samman med här behandlade objekt får bestridas av tillgängliga medel under förevarande anslag.

Härutöver har Kungl. Maj:t i sysselsättningsstimulerande syfte genom beslut den 30 juni och den 22 september 1972 uppdragit åt byggnadsstyrelsen att inom i det följande angivna kostnadsramar utföra bl.a. upprustning av Eugeniavägen vid karolinska institutets område i Solna (600 000 kr.), markarbeten i Laduviksdalen inom Frescatiområdet (800 000 kr.), upprustning av parker vid universitetet i Uppsala (1 225 000 kr.), ombyggnad m. m. av äldre byggnader inom södra lasarettområdet i Lund (2 milj. kr.) och utbyggnad av Peter Laestadius väg inom universitetsområdet i Umeå (2 milj. kr.). Arbetena utförs med anlåtande av tillgängliga medel inom statens allmänna fastighetsfond.

Detta sker förskottsvis i de fall kostnaderna slutligt bör belasta förevarande investeringsanslag. Jag avser att i annat sammanhang återkomma till Kungl. Maj:t med de förslag till ändrade kostnadsramar som kan föränledas härav.

Jag hemställer att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen
att godkänna vad jag har förordat angående bestridande av utgifterna för vissa byggnadsarbeten vid universiteten m. m.

Vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt bifaller Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten.

Ur protokollet:
Margit Edström

JORDBRUKSDEPARTEMENTET

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet på Stockholms slott den 20 oktober 1972.

Närvarande: statsministern PALME, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, JOHANSSON, ASPLING, NILSSON, LUNDKVIST, GEIJER, MYRDAL, ODHNOFF, MOBERG, BENGTSSON, NORLING, LÖFBERG, LIDBOM, FELDT.

Chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Bengtsson, anmäler de ärenden under jordbruksdepartementets handläggning som angår frågan om utgifter på tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1972/73 avseende konjunkturstimulerande åtgärder, m. m., och anför.

DRIFTBUDGETEN

NIONDE HUVUDTITELN

G. Utbildning och forskning

[1] **G 14. Inredning och utrustning av lokaler vid jordbrukets högskolor m. m.** På riksstaten för innevarande budgetår har under denna anslagsrubrik anvisats ett reservationsanslag av 6,5 milj. kr. Av beloppet disponerar byggnadsstyrelsen 2 350 000 kr. enligt en särskild inredningsplan och utrustningsnämnden för universitet och högskolor 4 150 000 kr. enligt en särskild utrustningsplan.

Genom skilda beslut har Kungl. Maj:t uppdragit åt byggnadsstyrelsen att av sysselsättningsskäl under budgetåren 1971/72 och 1972/73 tidigarelägga vissa byggnadsobjekt vid bl. a. jordbrukets högskolor.

För inredning av dessa tidigarelagda byggnadsobjekt bör i inredningsplanen för innevarande budgetår föras upp en delram av 500 000 kr.

Jag förordar att de utgifter som hänger samman härmed får bestri-
das av tillgängliga medel under förevarande anslag.

Jag hemställer att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att godkänna vad jag har förordat i det föregående angående be-
stridande av utgifter för inredning av lokaler vid jordbrukets
högskolor m. m.

H. Miljövård m.m.

[2] **H 11. Bidrag till kommunala avloppsreningsverk m. m.** På riksstaten för innevarande budgetår har under denna anslagsrubrik anvisats ett förslagsanslag av 134 milj. kr. Från anslaget utgår bl. a. bidrag till ny-, till- eller ombyggnad av avloppsreningsverk. Bidraget bestäms med hänsyn till reningsgraden och utgår med lägst 30 och högst 50 % av kostnaden. Under innevarande budgetår får statens naturvårdsverk bevilja statsbidrag till avloppsreningsverk intill ett belopp av 130 milj. kr.

Departementschefen

För att ytterligare arbetstillfällen skulle skapas inom byggnads- och anläggningssektorn beslutade 1971 års höstriksdag att ifrågasvarande statsbidrag skulle höjas från högst 50 till högst 75 % under tiden den 1 november 1971—den 30 juni 1972 (prop. 1971: 140, FiU 1971: 47, rskr 1971: 293). Samtidigt beslutades att bidrag till kommunala avloppsreningsverk under budgetåret 1971/72 skulle få beviljas i den omfattning som behövdes för att samtliga de arbeten som bedömdes som angelägna skulle kunna sättas i gång. Med stöd av riksdagens beslut beviljades under nämnda tid 364 milj. kr. i förhöjda statsbidrag till kommunala avloppsreningsverk.

Inom ramen för de sysselsättningsskapande åtgärder som bör vidtas under kommande vinter bör utbyggnaden av kommunala reningsverk påskyndas. Det statliga bidraget till sådana anläggningar bör därför höjas under tiden den 1 september 1972—den 30 april 1973. Som villkor för höjt bidrag bör normalt gälla att arbetena påbörjas och till 60 % utförs under denna tid och att arbetena bedrivs kontinuerligt. För arbeten som påbörjas under den förut nämnda tiden men som inte hinner fullföljas i angiven omfattning bör förhöjt bidrag kunna utgå för de kostnader som hänför sig till perioden. I den mån byggande av mycket stora reningsverk delats upp i klart särskiljbara etapper, bör förhöjt bidrag kunna utgå till etapp som tidigareläggs och utförs i enlighet med här angivna bestämmelser. Förhöjt bidrag bör också kunna utgå för maskiner och andra inventarier till här avsedda avloppsreningsverk som levereras under tiden den 1 maj—den 30 september 1973 om inventarierna beställs före utgången av februari 1973. Den arbetskraft som behövs för byggnads- och anläggningsarbeten bör anvisas genom arbetsförmedlingarna.

Förhöjt bidrag bör utgå med lägst 55 och högst 75 %. Detta överensstämmer med vad som gällde för det förhöjda bidraget under budgetåret 1971/72. Också i övrigt bör i huvudsak samma principer som under föregående budgetår gälla för bidragsgivningen under den nu aktuella perioden.

Under föregående budgetår utnyttjades möjligheterna till förhöjt bi-

drag i betydande omfattning genom att planerade arbeten tidigarelades. För innevarande budgetår beräknar jag medelsbehovet för förhöjda bidrag till 100 milj. kr. Naturvårdsverket bör därför bemyndigas att bevilja förhöjda statsbidrag till kommunala avloppsreningsverk intill detta belopp. Då hälften av det förhöjda statsbidraget normalt betalas ut redan då arbetena påbörjas kan belastningen på anslaget för budgetåret 1972/73 beräknas öka med ca 50 milj. kr.

Eftersom det är angeläget att arbetena mycket snabbt kan sättas i gång har Kungl. Maj:t den 8 september 1972 bemyndigat naturvårdsverket att — i avvaktan på riksdagens beslut och under förbehåll av att riksdagen ställer erforderliga medel till förfogande — i enlighet med de riktlinjer jag här angivit bevilja förhöjda statsbidrag till kommunala avloppsreningsverk intill ett belopp av 100 milj. kr.

Under återopande av vad jag här anfört hemställer jag att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen att

1. godkänna vad jag förordat rörande tillfälligt höjda statsbidrag till kommunala avloppsreningsverk,
2. medge att för budgetåret 1972/73 förhöjda statsbidrag till kommunala avloppsreningsverk får beviljas intill ett belopp av 100 000 000 kr.

[3] **H 12. Bidrag till miljövårdande åtgärder inom industrin m. m.** På riksstaten för innevarande budgetår har under denna anslagsrubrik anvisats ett reservationsanslag av 50 milj. kr. Från anslaget utgår bl. a. statsbidrag till miljövårdande åtgärder inom industrin. Bidrag utgår med belopp som motsvarar högst 25 % av kostnaden.

Departementschefen

För att ytterligare stimulera industrins investeringar och därigenom öka sysselsättningen beslutade 1971 års höstriksdag att statsbidraget till vatten- och luftvårdande åtgärder inom industrin skulle höjas från högst 25 % till högst 75 % under tiden den 1 november 1971—den 30 juni 1972 (prop. 1971: 140, FiU 1971: 47, rskr 1971: 293). Med stöd av riksdagens beslut beviljades under nämnda tid sammanlagt 398 milj. kr. i förhöjda statsbidrag till miljövårdsinvesteringar inom industrin.

Inom ramen för de sysselsättningskapande åtgärder som bör vidtas under kommande vinter, bör industrins miljövårdsinvesteringar stimuleras. Det statliga bidraget till miljövårdande åtgärder inom industrin bör därför höjas under tiden den 1 september 1972—den 30 april 1973. Som villkor för höjt bidrag bör normalt gälla att arbetena påbörjas och till 60 % utförs under denna tid och att arbetena bedrivs kontinuerligt. För arbeten som påbörjas under den förut nämnda tiden men inte hin- ner fullföljas i angiven omfattning bör förhöjt bidrag kunna utgå för de kostnader som hänför sig till perioden. Förhöjt bidrag bör också

kunna utgå för maskiner och andra inventarier för här avsedda miljövårdande åtgärder som levereras under tiden den 1 maj—den 30 september 1973 om inventarierna beställs före utgången av februari 1973. Den arbetskraft som behövs för byggnads- och anläggningsarbeten bör anvisas genom arbetsförmedlingarna.

Förhöjt bidrag bör under den nu aktuella perioden utgå med högst 50 % av kostnaden. I övrigt bör i huvudsak samma principer som under föregående budgetår gälla för bidragsgivningen under den nu aktuella perioden.

Under föregående budgetår utnyttjades möjligheterna till förhöjt bidrag i betydande omfattning genom att planerade arbeten tidigarelades. För innevarande budgetår beräknar jag medelsbehovet för förhöjda bidrag till ca 100 milj. kr. Detta belopp bör därför anvisas på tilläggsstat under förevarande anslag.

Eftersom det är angeläget att arbetena mycket snabbt kan sättas i gång har Kungl. Maj:t den 8 september 1972 bemyndigat naturvårdsverket att — i avvaktan på riksdagens beslut och under förbehåll av att riksdagen ställer erforderliga medel till förfogande — i enlighet med de riktlinjer jag har angivit bevilja förhöjda statsbidrag till miljövårdande åtgärder inom industrin intill ett belopp av 100 milj. kr. utöver vad som tidigare anvisats för bidrag till miljövårdande åtgärder inom industrin m. m.

Under återopande av vad jag här anfört hemställer jag att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen att

1. godkänna vad jag förordat rörande tillfälligt höjda statsbidrag till miljövårdande åtgärder inom industrin,
2. till *Bidrag till miljövårdande åtgärder inom industrin m. m.* på tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1972/73 anvisa ett reservationsanslag av 100 000 000 kr.

KAPITALBUDGETEN

II. STATENS ALLMÄNNA FASTIGHETFOND

[4] 18. **Byggnadsarbeten vid jordbrukets högskolor m. m.** På riksstaten för innevarande budgetår har under denna anslagsrubrik anvisats ett investeringsanslag av 25 milj. kr. till byggnadsarbeten vid jordbrukets högskolor och andra institutioner, som har anknytning till forsknings- och försöksverksamhet inom jordbruksdepartementets område. Anslaget disponeras i enlighet med en investeringsplan, som upptar av riksdagen godkända kostnadsramar för de i planen ingående objekten.

Byggnadsstyrelsen hemställer att bl. a. följande byggnadsobjekt tas upp i investeringsplanen för budgetåret 1972/73.

*Lantbrukshögskolan***A l n a r p**

Utbyggnad av vägar och parkeringsplatser samt åtgärder för markbehandling. Byggnadsstyrelsen har med skrivelse den 18 juli 1972 redovisat förslagshandlingar för vissa yttre försörjningsåtgärder i Alnarp. Det har ansetts lämpligt att samordna dessa åtgärder med andra objekt på Alnarp, vilka, efter Kungl. Maj:ts beslut, tidigare lagts med hänsyn till vintersysselsättningen. Kostnaderna härför beräknas till 1 160 000 kr.

Statens centrala frökontrollanstalt

Växthus, Stora Råby. Kungl. Maj:t uppdrog den 30 juni 1972 åt byggnadsstyrelsen att utföra nybyggnad av växthus för statens centrala frökontrollanstalt i Stora Råby, Lund, inom en kostnadsram av 650 000 kr. i prisläget den 1 april 1972. Objektet, som igångsatts av sysselsättningskäl, har inte tidigare redovisats för riksdagen.

Departementschefen

Genom beslut den 30 juni och den 29 september 1972 uppdrog Kungl. Maj:t åt byggnadsstyrelsen att utföra växthus åt statens centrala frökontrollanstalt och att utföra vissa försörjningsåtgärder för lantbrukshögskolan i Alnarp. För dessa objekt, som tidigare lagts av sysselsättningskäl, bör kostnadsramar av 650 000 kr. resp. 1 160 000 kr. föras upp i investeringsplanen för innevarande budgetår.

Med hänsyn till de tillkommande objekten bör 2 milj. kr. anvisas på tilläggsstat.

Jag hemställer att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Byggnadsarbeten vid jordbrukets högskolor m. m.* på tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1972/73 anvisa ett investeringsanslag av 2 000 000 kr.

Vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt bifaller Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten.

Ur protokollet:
Margit Edström

HANDELSDEPARTEMENTET

Utdrag av protokollet över handelsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet på Stockholms slott den 20 oktober 1972.

Närvarande: statsministern PALME, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, JOHANSSON, ASPLING, NILSSON, LUNDKVIST, GEIJER, MYRDAL, ODHNOFF, MOBERG, BENGTSSON, NORLING, LÖFBERG, LIDBOM, FELDT.

Chefen för handelsdepartementet, statsrådet Feldt, anmäler de ärenden under handelsdepartementets handläggning som angår frågan om utgifter på tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1972/73 avseende konjunkturstimulerande åtgärder och anför.

KAPITALBUDGETEN

IX. DIVERSE KAPITALFONDER

Förrådsfonden för ekonomisk försvarsberedskap

7. **Förrådsanläggningar m. m.** Under budgetåren 1964/65—1971/72 har anvisats medel till kompletterande byggnadsarbeten för att förbättra tre oljelagringsanläggningar, som tillhör staten och förvaltas av överstyrelsen för ekonomiskt försvar. Dessa arbeten är numera slutförda.

Överstyrelsen har i samråd med bl. a. befästningsinspektionen utrett de förbättringsåtgärder som behövs vid en fjärde bergrumsanläggning. Dessa åtgärder har kostnadsberäknats till 1,2 milj. kr. i nuvarande pris- och löneläge. Medel för dessa förbättringsarbeten, som omedelbart kan sättas i gång i sysselsättningsskapande syfte, bör anvisas på tilläggsstat I för innevarande budgetår.

På allmän beredskapsstat för budgetåret 1972/73 har för ovannämnda arbeten förts upp 1 milj. kr. (prop. 1972: 80, bil. 8).

Jag hemställer att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Förrådsanläggningar m. m.* på tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1972/73 anvisa ett investeringsanslag av 1 200 000 kr.

Vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt bifaller hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten.

Ur protokollet:
Margit Edström

INRIKESDEPARTEMENTET

Utdrag av protokollet över inrikesärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet på Stockholms slott den 20 oktober 1972.

Närvarande: statsministern PALME, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, JOHANSSON, ASPLING, NILSSON, LUNDKVIST, GEIJER, MYRDAL, ODHNOFF, MOBERG, BENGTSSON, NORLING, LÖFBERG, LIDBOM, FELDT.

T.f. chefen för inrikesdepartementet, statsrådet Löfberg, anmäler de ärenden under inrikesdepartementets handläggning som angår frågan om utgifter på tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1972/73 avseende konjunkturstimulerande åtgärder, m. m., och anför.

DRIFTBUDGETEN

ELFTE HUVUDTITELN

B. Arbetsmarknad m.m.

Arbetsmarknadsstyrelsen har i skilda skrivelser den 9 maj, den 29 juni och den 18 september 1972 avgivit förslag till åtgärder med syfte att stimulera sysselsättningen under hösten och vintern 1972—1973 samt begärt medel på tilläggsstat för ändamålet. Styrelsen har anförut bl. a. följande.

Beredskapsarbetena har under första halvåret 1972 bedrivits snabbare och med större insats av arbetskraft än normalt. De till 75 % förhöjda statsbidragen för kommunala arbeten har utgjort en kraftig stimulans för igångsättning av främst kortvariga arbeten. Styrelsen föreslår att statsbidrag för kommunala arbeten under budgetåret 1972/73 skall få utgå med 50 % av kostnaderna.

Den växande ungdomsarbetslösheten bör enligt arbetsmarknadsstyrelsen i första hand mötas med ökade möjligheter till utbildning. Styrelsen har därför inriktat sig på att i samverkan med skolmyndigheterna förmedla unga arbetslösa till lediga elevplatser i gymnasieskolan och folkhögskolorna. Det finns emellertid en stor grupp bland de unga arbetslösa som av olika skäl inte vill ha sådan utbildning. För denna

grupp är utbildning på arbetsplatsen ofta lämpligare än annan utbildning. Enligt styrelsen finns f. n. möjligheter till ökade utbildningsinsatser inom industrin. Styrelsen föreslår att ett statsbidrag på 5 kr. per närvarotimme skall få lämnas till företag som utbildar nyanställda personer under 25 år, vilka har anvisats av arbetsförmedlingen, under förutsättning att utbildningen sker enligt läroplan som godkänts av arbetsmarknadsparterna och i övrigt står under facklig tillsyn.

De äldres och de handikappades svårigheter att få arbete kommer trots väntade förbättringar av konjunkturläget att kvarstå. De höjda statsbidragen till halvskyddat arbete torde emellertid avsevärt öka företagens intresse för att anställa äldre och handikappade. Dessa bidragsförbättringar liksom de nya bestämmelserna om anställningsskydd m. m. för äldre arbetskraft och de ökade insatserna för unga arbetslösa medför en betydande arbetsbörda för arbetsförmedlingen, vilken därför behöver ökade personalresurser.

I sin förut nämnda skrivelse den 29 juli 1972 beräknade arbetsmarknadsstyrelsen ett ytterligare medelsbehov av 200 milj. kr. för allmänna beredskapsarbeten, varav 100 milj. kr. för vägarbeten, samt 300 milj. kr. för särskilda beredskapsarbeten och halvskyddad sysselsättning, varav 30 milj. kr. för vägarbeten. I skrivelsen den 18 september 1972 angav styrelsen det sammanlagda medelsbehovet för allmänna och särskilda beredskapsarbeten, utöver vad som har anvisats på riksstaten för innevarande budgetår till 550 milj. kr. Härutöver förordade styrelsen med hänsyn till den ökande arbetslösheten bland tjänstemän att ytterligare 50 milj. kr. anvisas för arkivarbeten. Härigenom skulle antalet arkivarbetare under innevarande budgetår kunna ökas från omkring 10 000 till omkring 13 000.

Departementschefen

Som chefen för finansdepartementet tidigare denna dag har anfört behöver kraftfulla arbetsmarknadspolitiska åtgärder vidtas inför den kommande vintern. Bland de åtgärder som vidtagits under hösten kan nämnas att ett flertal statliga byggen tidigarelagts samt byggnadstillstånd lämnats för ett antal privata och kommunala s. k. oprioriterade byggen. I syfte att främja vintersysselsättningen för huvudsakligen äldre arbetstagare i byggnadsbranschen har Kungl. Maj:t genom beslut den 13 oktober 1972 föreskrivit att statsbidrag får utgå med belopp motsvarande 40 % av lönekostnaderna för sanerings- och upprustningsåtgärder i äldre bostadsområden när dessa arbeten bedrivs som enskilt beredskapsarbete. Bestämmelsen gäller för kostnader som upparbetas fram till den 30 juni nästa år. Vidare har Kungl. Maj:t medgett att arbetslös ungdom i åldern 18—19 år får erbjudas att genomgå en särskild kurs, benämnd Arbetsmarknadsinformation med praktik, vilken pågår i sex veckor, och därvid uppbära ett bidrag på högst 100 kr. i veckan.

Arbetsmarknadsstyrelsens förslag om ett särskilt utbildningsstöd till företag som efter anvisning från arbetsförmedlingen anställer och utbildar ungdomar under 25 år anser jag värt att pröva som en tillfällig insats i nuvarande läge. Ett sådant stöd bör kunna bli ett verksamt medel att hjälpa dem som är arbetslösa på grund av otillräcklig utbildning och bristfällig förankring på arbetsmarknaden till en start i arbetslivet. Detta gäller emellertid inte bara ungdomar utan i stor utsträckning även kvinnor över 25 år med bristande eller föråldrad utbildning och yrkeserfarenhet. Jag förordar därför, att utbildningsstödet skall kunna utgå oavsett den anställdes ålder, varvid huvudsyftet är att ge utbildningsmöjligheter och arbetslivserfarenhet åt ungdom och kvinnor. Stödet bör utgå med 5 kr. per närvarotimme i högst sex månader under innevarande budgetår och avse arbetslösa som företag anställer genom arbetsförmedlingen utöver normal rekrytering. Det bör utgå till arbetsgivare inom alla näringsgrenar utom statlig och kommunal förvaltning. Som förutsättning bör vidare gälla att de anställda får avtalsenlig lön och att utbildningen sker under facklig tillsyn i enlighet med läroplan som godkänts av arbetsmarknadsparterna.

Såsom chefen för finansdepartementet tidigare anfört kommer särskilda insatser att vidtas för utbildning inom vårdsektorn.

Arbetsförmedlingen bör enligt min mening få möjlighet att anställa ytterligare 100 extra tjänstemän under innevarande budgetår för särskilda insatser för att bereda mer svårplacerad arbetskraft arbete i öppna marknaden. Härutöver bör förmedlingen under vinterhalvåret 1972/73 kunna anställa ytterligare 25 personer speciellt för att bistå arbetslös ungdom.

Efter kontakt med arbetsmarknadsstyrelsen bedömer jag det totala behovet av ytterligare medel för beredskapsarbeten under budgetåret 1972/73 till 900 milj. kr. Jag återkommer till detta i det följande.

Jag hemställer att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att godkänna de bestämmelser om särskilt utbildningsstöd under budgetåret 1972/73 som jag har förordat i det föregående.

[1] **B 2. Sysselsättningsskapande åtgärder för arbetslösa.** Under denna rubrik har för budgetåret 1972/73 anvisats ett reservationsanslag av 357 milj. kr., varav 329,2 milj. kr. har beräknats för delprogrammet Allmänna beredskapsarbeten och 10 milj. kr. för delprogrammet Industribeställningar. Av beloppet för allmänna beredskapsarbeten har 175 milj. kr. beräknats för vägarbeten.

Departementschefen

Med hänvisning till vad som tidigare har anförts förordar jag att ytterligare 630 milj. kr. anvisas för allmänna beredskapsarbeten. Jag beräknar vidare ett ytterligare medelsbehov av högst 15 milj. kr. inom

delprogrammet Industribeställningar för vissa s. k. rådrumsbeställningar hos förenade fabriksverken.

För kommunala beredskapsarbeten utgår enligt gällande bestämmelser statsbidrag med normalt 33 % av de kostnader som arbetsmarknadsstyrelsen godkänner. Bidraget kan i särskilda fall, främst i skogslänen, utgå med en större andel av kostnaderna. Under förra budgetåret medgavs (prop. 1971: 140, FiU 1971: 47, rskr 1971: 293), att bidraget fick utgå med upp till 75 % för arbeten som hänförde sig till tiden den 1 november 1971 t. o. m. den 30 juni 1972. Jag finner det angeläget att kommunerna uppmuntras till extra insatser för de arbetslösa även under vintern 1972—1973 och förordar därför, att statsbidrag skall få utgå med högst 50 % av kostnaderna för kommunala beredskapsarbeten som utförs under tiden den 1 september 1972 t. o. m. den 30 april 1973. Liksom under föregående år bör det förhöjda statsbidraget kunna utgå även för arbeten som påbörjas före eller avslutas efter den angivna tidsperioden, förutsatt att de till huvudsaklig del utförs under nämnda period.

Jag hemställer att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen att

1. godkänna den ändring av grunderna för statsbidrag till kommunala beredskapsarbeten under budgetåret 1972/73, som jag har förordat i det föregående,
2. till *Sysselsättningskapande åtgärder för arbetslösa* på tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1972/73 anvisa ett reservationsanslag av 645 000 000 kr., varav förslagsvis 225 000 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen.

[2] **B 4. Särskilda åtgärder för arbetsanpassning.** Under denna rubrik har för budgetåret 1972/73 anvisats ett reservationsanslag på 790 milj. kr. Av anslaget har för de i programmet *Sysselsättningskapande åtgärder* för svårplacerade ingående delprogrammen *Särskilda beredskapsarbeten*, *Arkivarbeten* och *Halvskyddad sysselsättning* beräknats 352,8, 193 resp. 25 milj. kr. Av beloppet till *Särskilda beredskapsarbeten* avser 50 milj. kr. vägarbeten.

Departementschefen

Med hänvisning till vad som förut har anförts förordar jag att ytterligare 270 milj. kr. ställs till arbetsmarknadsstyrelsens förfogande för särskilda beredskapsarbeten.

Medelsbehovet för arkivarbeten har ökat betydligt jämfört med vad som tidigare beräknats till följd av dels verksamhetens ökande omfattning, dels förbättrade löneförmåner för de berörda. Jag förordar i likhet med arbetsmarknadsstyrelsen att ytterligare 50 milj. kr. anvisas för ändamålet. Den av styrelsen förordade anslagsökningen till halvskyddad sysselsättning kan jag f. n. inte tillstyrka.

Jag hemställer att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen
att till *Särskilda åtgärder för arbetsanpassning* på tilläggsstat I
till riksstaten för budgetåret 1972/73 anvisa ett reservations-
anslag av 320 000 000 kr., varav förslagsvis 75 000 000 kr. att
avräknas mot automobilskattemedlen.

Vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets
övriga ledamöter hemställt bifaller Hans Kungl. Höghet Kron-
prinsen-Regenten.

Ur protokollet:
Margit Edström

Bilaga 10

Förteckning

över av Kungl. Maj:t hos riksdagen i prop. 1972: 125 begärda anslag på tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1972/73.

DRIFTBUDGETEN

A. Egentliga statsutgifter

II. Justitiedepartementet

F 4	Maskin- och verktygsutrustning m. m., <i>reservationsanslag</i>	335 000
F 5	Engångsanskaffning av inventarier m. m., <i>reservationsanslag</i>	1 300 000
		1 635 000

IX. Jordbruksdepartementet

H 12	Bidrag till miljövärdande åtgärder inom industrin m. m., <i>reservationsanslag</i>	100 000 000
------	--	-------------

XI. Inrikesdepartementet

B 2	Sysselsättningsskapande åtgärder för arbetslösa, <i>reservationsanslag</i> , varav förslagsvis 225 000 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen ..	645 000 000
B 4	Särskilda åtgärder för arbetsanspassning, <i>reservationsanslag</i> , varav förslagsvis 75 000 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen	320 000 000 965 000 000
	Summa för driftbudgeten	1 066 635 000

KAPITALBUDGETEN

Kapitalinvestering

*I. Statens affärsverksfonder***A. Postverket**

1	Posthus m. m.	3 000 000
---	--------------------	-----------

II. Statens allmänna fastighetsfond

Justitiedepartementet:

1	Polishus m. m.	10 000 000
2	Byggnadsarbeten för domstolsväsendet	1 200 000
3	Vissa byggnadsarbeten för kriminalvården	5 900 000
		17 100 000

K o m m u n i k a t i o n s d e p a r t e m e n t e t:	
11 a	Byggnadsarbeten för meteorologiska observationsstationer m. m. 400 000
U t b i l d n i n g s d e p a r t e m e n t e t:	
15	Byggnadsarbeten för vissa kulturändamål 1 300 000
J o r d b r u k s d e p a r t e m e n t e t:	
18	Byggnadsarbeten vid jordbrukets högskolor m. m. 2 000 000
	20 800 000
<i>III. Försvarets fastighetsfond</i>	
1	Arméförband: Anskaffning av anläggningar .. 33 750 000
2	Marinförband: Anskaffning av anläggningar .. 10 950 000
3	Flygvapenförband: Anskaffning av anläggningar 13 560 000
4	Central och högre regional ledning: Anskaffning av anläggningar 2 000 000
5	Gemensamma myndigheter m. m.: Anskaffning av anläggningar 600 000
	60 860 000
<i>V. Fonden för låneunderstöd</i>	
S o c i a l d e p a r t e m e n t e t:	
1	Lån till anordnande av barnstugor 10 000 000
3	Lån till nybyggnader vid erkända vårdanstalter för alkoholmissbrukare m. m. 3 000 000
	13 000 000
<i>IX. Diverse kapitalfonder</i>	
H a n d e l s d e p a r t e m e n t e t:	
7	Förrådsfonden för ekonomisk försvarsberedskap: Förrådsanläggningar m. m. 1 200 000
	Summa för kapitalbudgeten 98 860 000

Innehållsförteckning

Redogörelse för konjunkturläget och den ekonomiska politiken samt förslag till konjunkturstimulerande åtgärder	1
Hemställan	2
<i>Justitiedepartementet Bil. 1</i>	13
Maskin- och verktygsutrustning m. m.	13
Engångsanskaffning av inventarier m. m.	13
Polishus m. m.	14
Byggnadsarbeten för domstolsväsendet	16
Vissa byggnadsarbeten för kriminalvården	17
<i>Försvarsdepartementet Bil. 2</i>	19
Arméförband: Anskaffning av anläggningar	20
Marinförband: Anskaffning av anläggningar	20
Flygvapenförband: Anskaffning av anläggningar	20
Central och högre regional ledning: Anskaffning av anläggningar	20
Gemensamma myndigheter: Anskaffning av anläggningar	21
<i>Socialdepartementet Bil. 3</i>	23
Lån till anordnande av barnstugor	23
Lån till nybyggnader vid erkända vårdanstalter för alkoholmissbrukare m. m.	24
ATP-avgiften för år 1973	24
<i>Kommunikationsdepartementet Bil. 4</i>	29
Posthus m. m.	29
Byggnadsarbeten för meteorologiska observationsstationer m. m.	29
<i>Finansdepartementet Bil. 5</i>	31
Energiskatt	31
Särskilt investeringsavdrag för maskiner och inventarier	32
Särskilt investeringsavdrag för byggnadsinvesteringar	34
<i>Utbildningsdepartementet Bil. 6</i>	43
Inredning och utrustning av lokaler vid universiteten m. m.	43
Byggnadsarbeten för vissa kulturändamål	44
Byggnadsarbeten vid universiteten m. m.	45
<i>Jordbruksdepartementet Bil. 7</i>	49
Inredning och utrustning av lokaler vid jordbrukets högskolor m. m.	49
Bidrag till kommunala avloppsreningsverk m. m.	50
Bidrag till miljövårdande åtgärder inom industrin m. m.	51
Byggnadsarbeten vid jordbrukets högskolor m. m.	52
<i>Handelsdepartementet Bil. 8</i>	55
Förrådsfonden för ekonomisk försvarsberedskap: Förrådsanläggningar m. m.	55
<i>Inrikesdepartementet Bil. 9</i>	57
Sysselsättningsskapande åtgärder för arbetslösa	59
Särskilda åtgärder för arbetsanpassning	60
Förteckning över av Kungl. Maj:t hos riksdagen i prop. 1972: 125 begärda anslag på tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1972/73 <i>Bil. 10</i>	62